Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 29 (5155)
ЛЮТЫ
4
ПАНЯДЗЕЛАК
1935 г.
год выдання XVII

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Москва
Старая Площадь 4 ЦК ВКП/б/
Инструктору по Печати
янв.-дек. Звезда-2

ПАСТАНОВА VII З'ЕЗДА СОВЕТАЎ САЮЗА ССР

ПА СПРАВАЗДАЧНАМУ ДАКЛАДУ НАРОДНАГА КАМІСАРЫЯТА ЦЯЖКАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Заслухаўшы і абмеркаваўшы справаздачны даклад народнага камісара цяжкай прамысловасці тав. **Орджанікідзе**, VII з'езд советаў Саюза ССР **пастанаўляе:**

1. Прызнаць работу Народнага Камісарыята цяжкай прамысловасці зусім здавальняючай.
2. Прапанаваць Прэзідыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР абмеркаваць пытанне аб магчымасці ўзнагароды найбольш адзначыўшыхся работнікаў цяжкай прамысловасці.

Старшыня VII з'езда советаў Саюза ССР М. КАЛІНІН.

Сакратар VII з'езда советаў Саюза ССР А. ЕНУКІДЗЕ.

Масква, Крэмль.
3 лютага 1935 г.

К ВЫШЫНЯМ СОВЕЦКАЙ ДЭМАКРАТЫІ

Апублікаванае ўчора ў «Праўдзе» рашэнне пленума Цэнтральнага Камітэта партыі аб неабходнасці некаторых змен у канстытуцыі Совецкага Саюза адкрывае новы вялікі раздзел у развіцці рэволюцыі і дзяржаўнага жыцця нашай краіны. Гісторыя нашай совецкай канстытуцыі — гэта гісторыя перамогі соцыялізма.

Дэкларацыя праў працоўнага і эксплаатуемага народу, напісаная Леніным і прынятая ў 1918 годзе, стала сцягам працоўных у барацьбе за соцыялізм. Гэта была першая ў гісторыі чалавецтва канстытуцыя працоўных, захваціўшых ва ўзброеным паўстанні дзяржаўную ўладу. За гэту дэкларацыю праў працоўнага народу лепшыя яго сыны палажылі свае галовы ў грамадзянскай вайне, у барацьбе з арміямі імперыялістаў і белагвардзейцаў. Пад сцягам гэтай дэкларацыі праў працоўнага і эксплаатуемага народу краіна наша рушылася наперад і перамагала. «Канстытуцыя 1918 года, — гаварыў тав. Молатаў у справаздачным дакладзе ўрада VII з'езду советаў, — знайшла сваё далейшае развіццё пры ўтварэнні Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік у распрацаваным тав. Сталіным у 1922 годзе тэксце «Асноўнага закона СССР».

З таго часу рэволюцыя пашла далёка наперад. Створана новая соцыялістычная індустрыя. Кулацтва разгромлена. Перамог калгасны лад. Соцыялістычная ўласнасць замацавалася, як аснова совецкага грамадства. Натуральна, што совецкая канстытуцыя павінна быць у пэўнай меры зменена, каб прывесці яе ў адпаведнасць з цяперашнімі суадносінамі класавых сіл у краіне. Гэты час надышоў цяпер, калі краіна знаходзіцца на вялікім уздыме, калі шлях соцыялізма стаў ясным для дзесяткаў і дзесяткаў мільёнаў працоўных, калі палітычны аўтарытэт нашай партыі вырас у масах, як ніколі.

І пленум ЦК ВКП(б), які адбыўся 1 лютага, «пастанавіў даручыць тав. Молатаву ўвайсці ад імя ЦК ВКП(б) на VII з'езд советаў з прапановай аб неабходнасці некаторых змен у канстытуцыі СССР». Змены

Вось якія гіганцкія зрухі ў эканоміцы краіны і ў суадносінах класавых сіл выклікаюць неабходнасць некаторых змен у нашай канстытуцыі, каб прывесці яе ў адпаведнасць і ў сугучнасць з сучаснай абстаноўкай у краіне.

Па прапанове таварыша Калініна, з'езд учора рашыў дапоўніць свой парадак дня яшчэ адным пунктам — дакладам тав. Молатава, які перад з'ездам советаў паставіць пытанне аб некаторых зменах у канстытуцыі Саюза ССР. Гэты новы пункт парадку дня надае VII з'езду, выдатнаму па сваіх работах, яшчэ большую вагу і значэнне ў развіцці нашай краіны.

Са сталёвай законамернасцю новы грамадскі клас, які перамог у 1917 годзе і з'яўляецца выяўнікам інтарэсаў усяго працоўнага чалавецтва, пастаянна рушыць са ступені на ступень да вышынь комунізма. «Дэкларацыя праў чалавека і грамадзяніна» — канстытуцыя, прынятая ў часе буржуазнай французскай рэволюцыі ў 1789 годзе, завяршаецца на нашых вачах фашызмам, які вымушан растаптаць нават адносную буржуазную дэмакратыю, каб капіталісты маглі яшчэ на час утрымацца на чале ўлады. «Дэкларацыя праў працоўнага і эксплаатуемага народу», — канстыуцыя Октябрскай соцыялістычнай рэволюцыі, прынятая ў 1918 годзе, абвясціла жорсткую вайну капіталізму. І мы перамаглі. Гэта дае нам магчымасць далейшай дэмакратызацыі выбарчай сістэмы для працоўных, узмацняючы рэволюцыйную пільнасць і барацьбу з астаткамі разгромленага кулацтва і яго агентуры.

Наш народ — працоўны народ, наша краіна—соцыялістычная краіна. І мы, змяніўшыя пад кіраўніцтвам Сталіна твар нашай краіны, змяняем цяпер пад яго кіраўніцтвам і па яго парадах нашу канстытуцыю ў бок далейшага развіцця старых і новых форм удзелу працоўных у кіраўніцтве дзяржавай, замены не зусім роўных выбараў — роўнымі, многаступенных — прамымі, адкрытых — закрытымі. Капіталісты пачалі ад буржуазнай дэмакратыі і канчаюць фашызмам, самым агідным, самым ганебным тыпам дыктатуры паміраючага эксплаататарскага класа, які паліць напярэдадні смерці свае масты і разбурае свае ахвярнікі, да якіх калісці сцякаліся вялікія масы.

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

Ранішняе пасяджэнне 3-га лютага

Заключнае слова тав. Орджанікідзе

Таварышы! Дазвольце ў сваім заключным слове абмежавацца наступным. Усе выступаўшыя дэлегаты, адзначаючы з задаваленнем дасягнутыя намі поспехі ў галіне будаўніцтва цяжкай прамысловасці, аднначасова з усёй энергіяй і сілай падкрэслівалі, што яны гатовы змагацца за далейшыя перамогі нашай цяжкай прамысловасці, за выкананне плана 1935 года і плана другой пяцігодкі.

Таму давайце ад слоў пяройдзем да справы.

(Галасы: «Правільна!». Апладысменты).

Давайце з яшчэ большай сілай, з яшчэ большай энергіяй, самкнуўшыся вакол Цэнтральнага Камітэта партыі Леніна — Сталіна, разгорнем барацьбу за выкананне плана 1935 года, за выкананне плана другой пяцігодкі. Наперад, да новых перамог!

(Бурныя апладысменты. Усе ўстаюць, з'езд наладжвае тав. Орджанікідзе працяжную авацыю. «Няхай жыве таварыш Сталін!»

«Няхай жыве таварыш Орджанікідзе!» «Ура!»).

ПРАЦЯГ СПРЭЧАК ПА ДАКЛАДУ тав. С. ОРДЖАНІКІДЗЕ

У ранішнім пасяджэнні з'езда 3 лютага прадаўжаліся спрэчкі па дакладу тав. Орджанікідзе. Старшынствуе **тав. Файзула Хаджаеў.**

Першым атрымлівае слова сакратар ВЦСПС тав. **Вейнберг.**

Тав. Вейнберг прысвячае сваё выступленне пытанням заработнай платы. Ён прыводзіць словы тав. Молатава аб тым, што адным з самых важных пытанняў прамысловасці зараз з'яўляецца арганізацыя зарплаты — асноўнага вагара ўздняцця прадукцыйнасці працы.

За апошнія чатыры гады зарплата па цяжкай прамысловасці вырасла на 80 проц., а па асобных галінах прамысловасці і асабліва асобных прафесіях — у два з паловай тры з паловай разы. У цэлым расла зарплата, галоўным чынам, рабочых вядучых прафесій.

Вырасла таксама і прадукцыйнасць працы — па некаторых галінах прамысловасці ад 36 да 77 процантаў. Аднак, недастаткова яшчэ ўшчыльнен рабочы дзень і нядобра абстаіць справа з загрузкай рабочага часу. Так, напрыклад, на Люберэцкім заводзе фактычна рабочы дзень складае толькі 5 гадзін 43 мін. Многа часу ідзе на курэнне, а таксама на прастоі па віне адміністрацыі — непадрыхтаванасць рабочага месца, матэрыялаў, чарцяжоў.

Тав. Вейнберг прапануе шырока ўкараніць прагрэсіўную здзельшчыну, адыграўшую вялікую ролю ў поспехах вугальнай прамысловасці, і пакончыць са звышчасовымі работамі. Ён заклікае таксама гаспа-

советаў ад рабочых, ІТР і канструктароў авіяцыйнай прамысловасці.

Тав. Марголін падкрэслівае, што галоўнае зараз у рабоце авіяцыйнай прамысловасці — барацьба за якасць самалётаў і матораў. Такаво заданне, пастаўленае перад работнікамі авіяпрамысловасці нашым геніяльным правадыром таварышам Сталіным.

Пасля VI з'езда прадукцыя нашых авіязаводаў вырасла ў 4 разы, і наш паветраны флот зараз забяспечан усім неабходным для абароны совецкіх межаў.

Мы абавязваемся з яшчэ большым энтузіязмам і энергіяй працаваць над далейшым павышэннем якасці нашай прадукцыі.

Няхай жыве правадыр герaічнай Чырвонай арміі тав. Клім **Варашылаў.**

Няхай жыве любімы камандарм цяжкай прамысловасці тав. Серго **Орджанікідзе!**

Няхай жыве VII з'езд советаў!

Няхай жыве сталёвая партыя большэвікоў!

Няхай жыве наш родны, любімы, геніяльны **Сталін!**

Дэлегаты з'езда ўстаюць і бурна апладзіруюць.

Прадаўжаюцца спрэчкі па дакладу тав. Орджанікідзе. Тав. **Ратайчак** (Наркамцяжпром) расказвае з'езду аб бурным росце нашай хімічнай прамысловасці за апошнія 4 гады.

Начальнік будаўніцтва Тагільскага металургічнага камбіната тав.

гэтаму вучыць нарком цяжкай прамысловасці тав. Орджанікідзе.

Апладысментамі сустракае з'езд выступленне нам. наркома цяжкай прамысловасці тав. **Рухімовіча,** прысвяціўшага сваю прамову апалавай праблеме.

Тэорыя буржуазных эканамістаў, прадракаўшых нам хранічны дэфіцыт апалу, біта гераічнымі намаганнямі гарнякоў. План здабычы вугалю ў мінулым годзе выканан з поспехам.

Пасля выступлення тав. Рухімовіча з'езд прымае рашэнне спыніць спрэчкі па дакладу Наркамцяжпрома. Слова прадастаўляецца тав. Серго **Орджанікідзе.** Дэлегаты з'езда вітаюць камандарма цяжкай індустрыі бурнай авацыяй.

Прамова тав. Орджанікідзе — кароткая. Па скончэнні яе зноў у зале грымяць працяжныя авацыі. Усе дэлегаты ўстаюць. Чуюцца воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін!», «Ура!», «Няхай жыве таварыш Орджанікідзе!».

З прапановай па дакладу тав. Орджанікідзе выступае тав. **Чарвякоў.** Ён падкрэслівае, што на VII з'ездзе советаў краіна падвяла велізарнейшыя вынікі будаўніцтва соцыялістычнай індустрыі. СССР, пад валдзіцельствам празорлівага правадыра тав. Сталіна, ператварыўся ў краіну металу, машынабудаўніцтва, хіміі, краіну самай перадавой тэхнікі. Народны Камісарыят цяжкай прамысловасці, кіруемы тав. Орджанікідзе, здолеў выхаваць большэвіцкія кадры гаспадарнікаў, інжынераў, тэхнікаў, кваліі-

К ДРУГОМУ УСЕСАЮЗНАМУ З'ЕЗДУ КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

10 лютага ў сталіцы соцыялістычнай бацькаўшчыны працоўных — у Маскве, склікаецца другі ўсесаюзны з'езд калгаснікаў-ударнікаў. Два гады прайшлі з часу першага ўсесаюзнага з'езда. За гэты час нашы калгасы, ажыццяўляючы ўказанні правадыра партыі і працоўных усяго свету—таварыша **Сталіна,** дабіліся аграмаднейшых поспехаў.

Таварыш **Сталін** перад усёй краінай, перад усімі калгаснікамі паставіў задачу: «Зрабіць усе калгасы большэвіцкімі, а калгаснікаў заможнымі». Гэтыя ўказанні з'явіліся пуцяводнай звяздой, ажыццяўляючы якія калгасы дабіліся аграмаднейшых поспехаў.

У БССР, як неадлучнай частцы соцыялістычнага СССР, выраслі і ўмацаваліся калгасы. З кожным днём мы ўсё бліжэй і бліжэй набліжаемся да ажыццяўлення пастаўленай тав. Сталіным задачы. Можна было-б прывесці нямала фактаў, якія сведчаць ужо цяпер аб тым, як заможнае жыццё прыходзіць у дом калгасніка.

Пасланцы партыі ў вёсцы—палітаддзелы, адыгралі аграмаднейшую ролю ў арганізацыйным і гаспадарчым умацаванні калгасаў, у ачыстцы іх ад класава-чужых элементаў. Гэтыя поспехі калгаснага руху дасягнуты дзякуючы ўмеламу і правільнаму кіраўніцтву нашай партыі. Калгасы дасягнулі поспехаў дзякуючы той увазе, якую аказвалі ім партыя і ўрад і асабіста таварыш **Сталін.**

Другі ўсесаюзны з'езд калгаснікаў-ударнікаў пачнецца ў той момант, калі закончыць сваю работу VII ўсесаюзны з'езд. Гэты з'езд, маючы выключна аграмаднае палітычнае значэнне, вуснамі т. **Молатава** абвясціў, што мы «Расію нэпаўскую ператварылі ў Расію соцыялістычную». Такім чынам, пад кіраўніцтвам нашай партыі, пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна выканан ленінскі завет.

Нашы поспехі атрыманы ў жорсткай класавай барацьбе з класавым ворагам і яго агентурай. Нашы поспехі ёсць таржаство генеральнай лініі партыі, таржаство кіраўніцтва Сталінскага Цэнтральнага Камітэта.

І ў гэты аграмаднейшы, гістарычнай важнасці момант, калі СССР

Тав. Сталін гаварыў: «Каб стаць калгаснікам заможнымі, для гэтага патрабуецца цяпер толькі адно — працаваць у калгасе чэсна, правільна выкарыстаць трактары і машыны, правільна выкарыстаць рабочую жывёлу, правільна апрацоўваць зямлю, берагчы калгасную ўласнасць... І калі мы будзем працаваць чэсна, працаваць на сябе, на свае калгасы, то мы даб'емся таго, што ў якія-небудзь 2-3 гады ўзнімем усіх калгаснікаў, і былых беднякоў, і былых серадцякоў, да ўзроўню заможных, да ўзроўню людзей, якія карыстаюцца багаццем прадуктаў і вядучых зусім культурнае жыццё».

Гэтыя ўказанні тав. Сталіна сталі сцягам барацьбы за большэвіцкае ўмацаванне калгасаў. Рэалізацыя гэтых указанняў забяспечыла тое, што калгасны лад перамог канчаткова і беспаваротна.

Зараз у раёнах БССР разгарнулася работа па выбарах лепшых з лепшых калгаснікаў на ўсесаюзны з'езд. Трэба, каб партыйныя арганізацыі разгарнулі велізарнейшую масава-выхаваўчую работу сярод калгаснікаў вакол з'езда. Трэба растлумачыць кожнаму калгасніку велізарную палітычную сутнасць і значэнне з'езда.

Астаўшыеся дні трэба выкарыстаць для таго, каб узначаліць тую велізарную творчую актыўнасць калгаснікаў для завяршэння яшчэ недаконченых работ. У нас ёсць усе магчымасці к таму, каб літаральна ў бліжэйшыя дні завяршыць ільнозагатоўкі.

У нас слаба яшчэ абстаіць справа з насеннем, з абменам і хаваннем яго. Ва многіх месцах не разгарнулі яшчэ сапраўднай большэвіцкай работы па рамонту сельскагаспадарчага інвентару да веснавой пасеўнай кампаніі. Сканцэнтраваць увагу ўсіх калгасаў і калгаснікаў на завяршэнні работ сельскагаспадарчага года, на падрыхтоўцы да веснавой пасеўнай кампаніі—вось вакол чаго павінна праводзіцца работа па падрыхтоўцы да з'езда.

Выбіраць на з'езд дэлегата, лепшага з лепшых, сапраўды знатнага чалавека калгаснай вытворчасці — такавым павінен быць лозунг. Райкомы, райвыканкомы павінны ў сваёй рабоце дабіцца ажыццяўлення гэтага лозунга.

Усякія спробы класава-чужых элементаў працягнуць на з'езд сваіх

гэтага пленума, у кірунку далейшай дэмакратызацыі выбарчай сістэмы ў сэнсе замены не зусім роўных выбараў — роўнымі, многаступенных — прамымі, адкрытых — закрытымі». Гэта адно. І другое — змены павінны пайсці ў кірунку ўдакладнення сацыяльна-эканамічнай асновы канстытуцыі ў адпаведнасці з цяперашнімі суадносінамі класавых сіл.

А цяперашнія суадносіны класавых сіл у нашай краіне склаліся ў выніку перамогі соцыялізма. На самой справе, калі ў 1918 годзе, у перыяд грамадзянскай вайны і ваеннага комунізма, выпрацоўвалася савецкая канстытуцыя, не было ў нас сучаснай самай перадавой індустрыі. Дробна-таварная раздробленая сялянская гаспадарка прадстаўляла асноўную сілу на вёсцы. Калгасаў і соўгасаў амаль не было. Малыя і вялікія капіталісты мелі яшчэ вялікую вагу ў народнай гаспадарцы, асабліва ў тавараздвароце. Параўнайце гэта становішча з суадносінамі класавых сіл у цяперашні час пасля перамогі індустрыялізацыі і калгаснага ладу. Натуральна, што тады ў 1918 годзе пытанне аб соцыялістычнай уласнасці яшчэ не стаяла так актуальна, як за апошнія гады, калі соцыялістычнае наступленне, праведзенае партыяй пад кіраўніцтвам тав. Сталіна, увянчалася бліскучымі і рашучымі перамогамі і краіна ўступіла ў перыяд соцыялізма.

... працоўны народ гераічных і таленталівых людзей, які пачынае толькі па-сапраўднаму жыць, мы ідзем угару па гістарычнай лесніцы далейшага развіцця нашай совецкай дэмакратыі. Гэта ўздымае новыя пласты працоўных да свядомага грамадскага жыцця і памнажае палітычны аўтарытэт нашай партыі ў краіне і за яе межамі.

Буржуазная дэмакратыя ніколі не магла ісці ні ў якое параўнанне з совецкай. Там пануе кучка капіталістаў і памешчыкаў. У нас ва ўладзе працоўны народ. Фашызм знішчыў апошнія астаткі буржуазных свабод, жорстка распраўляючыся з рэволюцыйнымі рабочымі. Наша-ж краіна на аснове перамог соцыялізма рашуча і ўсямерна развівае совецкую дэмакратыю, не спыняючыся на поўдарозе.

Вось дзве гістарычныя лініі развіцця двух класаў. Адна вядзе да закату, пагібелі, другая, пад кіраўніцтвам сталінскага ЦК, вядзе да вышынь совецкай дэмакратыі, да светлага будучага ўсяго чалавецтва — да комунізма.

(Перадавы артыкул «Праўды»).

Прывітанне ўрада Мангольскай народнай рэспублікі сёмаму з'езду советаў

Ад імя ўрада і арацкіх мас Мангольскай народнай рэспублікі шлем шчырае і гарачае віншаванне прэзідыуму і дэлегатам VII з'езда советаў — вярхоўнаму органу Саюза ССР. Саюз ССР, ведучы барацьбу супроць імперыялістычных войн і строга ажыццяўляючы палітыку міру, мае велізарнейшыя поспехі ў справе соцыялістычнага будаўніцтва сваёй краіны. Радуемся гэтым выдатным, не маючым роўных у свеце, вынікам і далейшым перспектывам развіцця Вашай вялікай краіны. Упэўнены, што дружба паміж Саюзам ССР і нашай Манголіяй будзе ўсё больш паглыбляцца і развівацца.

Няхай жыве VII з'езд советаў Саюза ССР!

Няхай жыве дружба паміж СССР і Манголіяй!

Старшыня Малога Хурала Мангольскай народнай рэспублікі АМОР.

Старшыня Совета міністраў ГЕНДУН.

У АПОШНЮЮ ГАДЗІНУ

МІЖНАРОДНАЯ ЮРЫДЫЧНАЯ АСАЦЫЯЦЫЯ СУПРОЦЬ ПРАЦЭСА НАД РАКОШЫ

ПАРЫЖ, 3 лютага. (БЕЛТА). Міжнародная юрыдычная асацыяцыя перадала венгерскаму пасланніку ў Парыжы пратэст супроць працэса над Ракошы. Разам з тым асацыяцыя патрабуе прадастаўлення Ракошы поўнай свабоды палітычнай абароны супроць абвінавачання, адмаўлення ад абвінавачання з прычыны яго неабгрунтаванасці, апраўдання і вызвалення Ракошы.

СУСТРЭЧА СОВЕЦКІХ ФІЗКУЛЬТУРНІКАЎ У ПАРЫЖЫ

ПАРЫЖ, 3 лютага. (БЕЛТА). Учора на паўночным вакзале для сустрэчы совецкіх фізкультурнікаў, прыбыўшых для ўдзелу ў кросе «Юманітэ», сабралася многа рабочых. Рабочыя віталі совецкіх фізкультурнікаў рэволюцыйнымі лозунгамі і паднеслі ім букеты з гваздзікі. Совецкія фізкультурнікі горача дзякавалі за сустрэчу.

умовы рабочых.

Заканчваючы, тав. Вейнберг гаворыць:

— Зарукай нашых далейшых поспехаў у прамысловасці з'яўляецца выдатны рабочы клас СССР, кіраўніцтва нашай слаўнай комуністычнай партыі і геніяльнага, мудрага, любімага правадыра тав. **Сталіна**.

Тав. **Енукідзе** агалашае прывітальную тэлеграму з'езду ад старшыні Малога Хурала Мангольскай народнай рэспублікі Амора і старшыні ўрада МНР Гендуна.

З'езд бурнымі працяжнымі апладысментамі адказвае на гэта прывітанне.

Акад. Вінтэр гаворыць аб бурных тэмпах электрабудаўніцтва ў нашай краіне. Такімі тэмпамі электрыфікацыі не можа пахваліцца ні адна краіна ў свеце: СССР штогодна ўводзіць у эксплаатацыю сотні тысяч кіловат электраэнергіі. І не гледзячы на гэта, мы ўсё-ж далёка не задавальняем усяго велізарна растучага попыту на электраэнергію.

Дырэктар Балтыйскага суднабудаўнічага завода тав. **Стрэльцоў**, расказваючы з'езду аб рабоце свайго завода — аднаго з перадавых прадпрыемстваў нашай краіны, указаў, што прадукцыя завода за апошнія два гады вырасла ў паўтара раза.

Дэлегаты з'езда апладзіруюць т. Стрэльцову, калі ён расказвае, як балтыйцы на працягу 18 дзён адрамантавалі ледакол «Красин», які накіроўваўся для выратавання чэлюскінцаў, у той час як заграніцай гэты рамонт браліся выканаць не менш чым за два месяцы.

Старшыня абвяшчае, што з'езд прыйшлі вітаць рабочыя дэлегацыі. Першай у залу ўваходзіць дэлегацыя Орэхава-Зуеўскага раёна. На руках у работніц узоры тэкстыльных вырабаў. З'езд горача вітае бурнымі апладысментамі рабочую дэлегацыю.

Тав. **Шыршыкаў** перадае ад рабочых, калгаснікаў і калгасніц Орэхава-Зуеўскага раёна палкае прывітанне 7-му ўсесаюзнаму з'езду.

Таксама горача з'езд сустракае дэлегацыю рабочых і работніц Ташкенцкага тэкстыльнага камбіната. Работніцы узбечкі ў нацыянальных касцюмах. Яны нясуць узоры тэкстыльнай прадукцыі.

Тав. **Паўлаў** вітае з'езд ад імя 12-тысячнага калектыва будаўнікоў і рабочых Ташкенцкага тэкстыльнага камбіната.

У залу ўваходзіць група ўдзельнікаў усесаюзнай звёзднай лыжнай эстафеты імя VII з'езда советаў. Раздаецца трохкратнае фізкультурнае прывітанне. Дэлегаты з'езда адказваюць на гэта прывітане працяжнай авацыяй.

Ад імя лыжнікаў выступае тав. **Казлоў**.

Затым з'езд вітае дэлегацыя работнікаў авіяцыйнай прамысловасці. Дэлегаты з'езда бурна апладзіруюць прадстаўнікам гэтага слаўнага пабеданоснага атрада работнікаў соцыялістычнай цяжкай прамысловасці.

На трыбуне ч. в. а. нач. Галоўнага кіраўніцтва авіяцыйнай прамысловасці НКЦП—ордэнаносец тав. **Марголін**. Ён перадае палкае пролетарскае прывітанне сёмаму з'езду ... дэлегатамі пытанням механізацыі будаўніцтва.

Аб тарджастве ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, якая пераформуе раней адсталыя акраіны краіны, гаворыць нарком мясцовай прамысловасці Узбекістана тав. **Насырбаеў**.

Да рэволюцыі ў Узбекістане не было і прызнакаў прамысловасці. Цяпер тут развіваецца цяжкая індустрыя. За час ад 6-га з'езда советаў да 7-га пабудаван завод сельскагаспадарчага машынабудаўніцтва ў Ташкенце з выпускам прадукцыі на 35 млн. руб. у год. Пабудаван буйнейшы завод па выплаўцы серы, растуць нафтавыя промыслы.

— 7-мы з'езд советаў, — гаворыць выступіўшы затым тав. **Хатаевіч** (Днепрапетроўская вобласць), — увойдзе ў гісторыю, як з'езд вялікіх, рашаючых перамог соцыялістычнай эканомікі. За гэтыя гады дзесяткамі тысяч фактаў даказана перавага соцыялістычнай сістэмы перад капіталістычнай. Поспехі цяжкай індустрыі — гэта трыумф генеральнай лініі нашай партыі, яе правадыра—таварыша Сталіна. Баявыя метады работы Народнага Камісарыята цяжкай прамысловасці павінны быць успрыняты ўсімі прадпрыемствамі, у прыватнасці лёгкай прамысловасцю.

Шматлікімі прыкладамі работы перадавых прадпрыемстваў Днепрапетроўскай вобласці тав. Хатаевіч пацвярджае, якія велізарныя магчымасці тояцца ў нашай індустрыі для паспяховага выканання вытворчай праграмы. Поспех справы вырашыла ўмелая арганізацыя вытворчасці. Гэта паказвае, што заводы могуць падняцца яшчэ вышэй, могуць не толькі выканаць, але і перавыканаць праграму гэтага года. Мы павінны ажыццявіць указанні тав. Сталіна аб павелічэнні выпуску сталі і пракату, даныя ім у гутарцы з металургамі. Для гэтага трэба здабыць больш металёвага лому. Лом у нас ёсць. Збор яго трэба лепш арганізаваць.

Дырэктар Яраслаўскага гума-азбеставага камбіната **тав. Леонаў** паведамляе з'езду аб дасягненнях гумовай прамысловасці. У мінулым годзе нарком цяжкай прамысловасці тав. Орджанікідзе даў загад ва што-б там ні было выканаць праграму выпуску 900 тысяч аўтамабільных шын.

Ранейшае кіраўніцтва камбіната выказвала сумненні ў рэальнасці гэтага плана. Прыклад барацьбы многатысячнага калектыва, мабілізаваўшага велізарныя ўнутраныя рэсурсы, паказвае, як трэба працаваць. План 1934 года перавыканан. Выпушчана 921 тысяча аўтамабільных шын. Гэтым самым быў ліквідаван толад на пакрышкі.

— Мы выканалі праграму—адзначае тав. Леонаў, таму, што тав. Орджанікідзе асабіста цікавіўся нашай работай, дапамагаў нам, даваў указанні. Гэта падбадзёрвала калектыў камбіната.

— Марка Наркамцяжпрома павінна быць лепшай у свеце. 24-тысячны калектыў нашага камбіната будзе яшчэ больш упарта працаваць над ажыццяўленнем задач, пастаўленых партыяй і ўрадам, так, як справаю гонару, славы, доблесці і геройства змагацца за ўмацаванне прамысловасці.

На з'ездзе советаў даклад тав. Орджанікідзе знайшоў поўнае адабрэнне. Зыходзячы з гэтага, на зацвярджэнне з'езда советаў уносіцца праект пастановы, у якой работа Народнага Камісарыята цяжкай прамысловасці прызнаецца зусім здавальняючай. ЦВК Саюза прапануецца абмеркаваць пытанне аб магчымасці ўзнагароджання найбольш выдатных работнікаў цяжкай прамысловасці. Гэта пастанова аднагалосна прымаецца пад бурныя апладысменты з'езда.

Затым з дакладам мандатнай камісіі выступае тав. **А. С. Кісялёў.**

Даклад мандатнай камісіі аб складзе VII з'езда советаў — маляўнічая ілюстрацыя таго, як расце краіна Советаў, як растуць яе людзі.

На з'езд советаў прыбылі 2002 дэлегаты з рашаючым голасам і 535 — з дарадчым. Прадстаўлена 58 нацыянальнасцей. Лік дэлегатаў значна павялічыўся ў параўнанні з ранейшымі з'ездамі. Гэта зусім натуральна, бо насельніцтва СССР расце з кожным годам. На 1-м усесаюзным з'ездзе, напрыклад, было толькі 1742 дэлегаты.

Па соцыяльнаму паходжанню склад з'езда: рабочых 936 (на VI з'ездзе было 858), сялян — 473 (на ранейшым з'ездзе — 403), рабочых непасрэдна з вытворчасці — 301, калгаснікаў — 263. Работнікаў Чырвонай арміі і флота прысутнічае на VII з'ездзе 154 чал., кіраўнікоў, работнікаў партыйных, совецкіх, прафесіянальных, гаспадарчых арганізацый — 377, вучоных, інжынераў, тэхнікаў, дзеячоў мастацтва, работнікаў друку — 67.

Значна павялічылася ў параўнанні з ранейшымі з'ездамі колькасць жанчын: на 1-м з'ездзе советаў СССР было толькі 49 жанчын, а цяпер — 378. Гэта наглядна паказвае, як ажыццяўляюцца ўказанні Леніна і Сталіна аб прыцягненні жанчын да справы кіраўніцтва дзяржавай. Беспартыйных на з'ездзе — 26,2 проц.

Адна чвэрць усіх дэлегатаў з'езда — з сярэдняй асветай, 14,8 проц. — з вышэйшай асветай. Гэтыя даныя значна вышэйшыя, чым на ўсіх астатніх з'ездах і выразна гавораць аб тым, як развіваецца культура ў Совецкай краіне.

Упершыню выбрана на VII усесаюзны з'езд советаў 1338 дэлегатаў.

VII з'езд советаў, — заяўляе тав. Кісялёў, — дэманструе якасныя зрухі ва ўсёй краіне, з'яўляецца адлюстраваннем велізарнейшай актыўнасці многамільённых мас у будаўніцтве соцыялізма. Гэта дае нам упэўненасць у далейшых перамогах пад выпрабаваным кіраўніцтвам правадыра партыі і ўсіх працоўных—таварыша Сталіна.

З'езд вырашае спрэчак па дакладу тав. А. С. Кісялёва не адкрываць. Аднагалосна прымаецца прапанова — даклад мандатнай камісіі зацвердзіць. На гэтым заканчваецца ранішняе пасяджэнне з'езда 3-га лютага. **(БЕЛТА).**

... каецца з'езд лепшых людзей соцыялістычных палёў, з'езд калгаснікаў-ударнікаў.

З велізарным энтузіязмам сустрэлі працоўныя Совецкай Беларусі паведамленне аб скліканні з'езда. У раёнах разгортваецца соцыялістычнае спаборніцтва на завяршэнне яшчэ недаконченых работ. Арганізуюцца брыгады імя другога з'езда калгаснікаў-ударнікаў. Узмоцнена разгарнулася работа па завяршэнню падрыхтоўкі да веснавой пасеўнай кампаніі.

Перад кожнай партарганізацыяй, перад кожным калгасам стаіць задача—чэснай упартай работай завяваць права на ўдзел ва ўсесаюзным з'ездзе. А права прымаць удзел на з'ездзе будуць мець толькі тыя калгасы і калгаснікі, якія сваёй ударнай самаадданай работай паказалі ўзоры большэвіцкага ажыццяўлення ўказанняў таварыша Сталіна.

... выкрываецца. Кожны дэлегат павінен быць шырока вядомы, як лепшы ўдарнік, не толькі калгаснікам свайго калгаса, але і ўсяму раёну, усёй рэспубліцы.

Вопыт лепшых павінен стаць здабыткам усіх калгасаў і калгаснікаў. Раўненне на перадавікоў, выраўняць увесь фронт—такава задача.

Партыйныя і совецкія арганізацыі, друк, комсамол павінны ў сваёй рабоце шырока папулярызаваць перадавікоў, паказаць масам калгаснікаў, хто пасылаецца на з'езд і чаму, з тым, каб выкарыстаць яго вопыт у штодзеннай рабоце.

Да з'езда засталося некалькі дзён. Трэба прыкласці ўсе сілы на завяршэнне недаздзелак, на выбары лепшых з лепшых людзей, ударнікаў соцыялістычных калгасаў.

ПРАВЯДЗЕННЕ МАСАВАЙ ПРАВЕРКІ ПАДРЫХТОЎКІ НАСЕННЯ ДА ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ

У адпаведнасці з пастановай СНК БССР і ЦК КП(б)Б ад 2-І 1935 года, у раёнах праводзіцца з 10 па 20 лютага масавая самаправерка па калгасах і міжкалгасная праверка падрыхтоўкі насення да веснавой сяўбы (засыпка, хаванне, ачыстка, апрабаванне на ўсхожасць, абмен, пратручванне). Для правядзення праверкі ў кожным калгасе арганізоўваюцца праверачныя камісіі ў складзе: старшыні праўлення калгаса, парторга, рэв. камісіі і 3—4 ударнікаў-калгаснікаў і брыгадзіраў. Камісіі праводзяць праверку становішча і падрыхтоўкі насення ў сваім калгасе: правяраюць хаванне насення, высвятляюць прычыны дрэннай ачысткі насення, правяраюць яго ўсхожасць, прычыны слабага абмену на палепшанае насенне і няпоўнай засыпкі.

Такую-ж праверку гэтыя камісіі праводзяць у суседнім калгасе па ўказанню сельсоветаў. Праверачныя камісіі аб рэзультатах сваёй работы і ўсіх выяўленых недахопах па становішчу насення дакладваюць агульнаму сходу калгаснікаў правяраемага калгаса. На гэтым-жа сходзе старшыня калгаса і рэвізійная камісія павінны даць тлумачэнне агульнаму сходу, чаму імі дапушчаны тыя ці іншыя недахопы ў адносінах насення, і агульны сход намячае мерапрыемствы для неадкладнага выпраўлення ўскрытых недахопаў і забеспячэння надыходзячай веснавой сяўбы добраякасным насеннем у неабходнай колькасці. Час і парадак міжкалгаснай праверкі ўстанаўляецца сельсоветамі. Для арганізацыі справы масавай праверкі і дапамогі ў сельсоветы і калгасы накіроўваецца ўвесь раённы актыў, і ў першую чаргу спецыялісты райзя і МТС. Раённыя газеты абавязваюцца разгарнуць шырокую падрыхтоўчую работу да надыходзячай масавай праверкі, а ў часе яе даць паказ, як перадавых калгасаў, сапраўды па-большэвіцку падрыхтаваўшыхся да сяўбы, так і калгасаў, адстаючых у справе падрыхтоўкі насення, выкрываючы асобных работнікаў, не выконваючых указанні партыі і ўрада аб падрыхтоўцы насення да веснавой сяўбы.

НАРКАМЗЕМ БССР.

СЕЛЬГАСАДДЗЕЛ ЦК КП(б)Б.

САКРАТАРУ ЧАЧЭРСКАГА РАЙКАМПАРТА т. КАЙКОВУ

Па вестках ЦК, у калгасе «Май», Зыбенскага сельсовета (старшынёй Хончанка) правалена засыпка і ачыстка насення. Такое-ж становішча ў радзе іншых калгасаў раёна. З 58 калгасаў толькі 16 праверылі якасць засыпанага насення. ЦК іначш не можа расцэньваць становішча з падрыхтоўкай насення да сяўбы, як неразуменнем з вашага боку важнасці гэтага пытання, поўнага самацёку, патурання сабатажнікам у засыпцы, ачыстцы і абмене насення. Абавязваем узмацніць работу па падрыхтоўцы насення. 11 лютага ставіцца ваш даклад у ЦК па гэтаму пытанню. Азнаёмце з гэтай тэлеграмай усю партарганізацыю раёна.

ЦК—КАРТУКОЎ

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

Спрэчкі па дакладу тав. ОРДЖАНІКІДЗЕ

Прамова намесніка старшыні Соўнаркома СССР тав. В. Я. ЧУБАРА*)

Таварышы! За час ад 6 да 7 з'езда советаў цяжкая прамысловасць прайшла такі-ж слаўны шлях перамог, як і ўся наша соцыялістычная краіна. На ўсіх участках барацьбы за пабудову соцыялізма наша совецкая краіна дасягнула буйнейшых поспехаў. Аб гэтым гавораць факты штодзеннага жыцця, якія праходзяць у нас перад вачамі, аб гэтым ярка і красамоўна гаварыў старшыня Совета Народных Камісараў Саюза ССР тав. Молатаў, робячы справаздачны даклад 7 з'езду советаў. Аб гэтым сказаў тав. Орджанікідзе ў сваім багата насычаным, красамоўным дакладзе аб поспехах нашай цяжкой прамысловасці.

Апіраючыся на поспехі гэтай вядучай галіны, ішла перабудова і рэканструкцыя астатніх галін нашай гаспадаркі, падымаючы ўзровень добрабыту працоўных горада і вёскі і разам з гэтым расла магутнасць і сіла нашай слаўнай, непераможнай рабоча-сялянскай Чырвонай арміі, усямерна ўмацоўвалася абароназдольнасць нашай краіны.

Расла магутнасць і сіла нашай соцыялістычнай радзімы. Дзякуючы гэтаму роля Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, як праваднiка мірнай палітыкі, як абаронцы міру, вырастала ў міжнародных адносінах з года ў год.

На фоне агульнага эканамічнага і палітычнага крызіса ў краінах капітала, загнівання капіталістычнай сістэмы асабліва ярка відаць, асабліва ярка выдзяляюцца нашы поспехі, наш бесперапынны рост, наш цвёрды поступ наперад, ад перамогі да перамогі, да пабудовы соцыялістычнага ладу. Наша краіна расце, развіваецца працы дзесяткаў мільёнаў людзей, на базе пераваг соцыялістычнай сістэмы гаспадаркі перад сістэмай капіталістычнай і аднаасобна-сялянскай».

Гэтыя перавагі даказаны ва ўмовах мірнага спаборніцтва соцыялістычнай сістэмы з капіталістычнай. Яны будуць даказаны і ва ўзброенай барацьбе, калі імперыялізм з усхода або захада папрабуе парушыць мірную працу народаў Саюза.

Тав. Молатаў у сваім дакладзе сказаў, што «Расія нэпаўская стала Расіяй соцыялістычнай». Гэта бясспрэчны факт. Ва ўсіх кутках вялікага Совецкага Саюза растуць і множацца свядомыя будаўнікі соцыялізма, героі соцыялістычнай барацьбы, аддадзеныя партыі і совецкай уладзе байцы.

Грамадская праца, грамадская ўласнасць, абарона соцыялістычнай радзімы — ўсё гэта ўрасло ў свядомасць, у плоць і кроў мільёнаў працоўных Совецкага Саюза.

У рэзультаце правільнай палітыкі партыі і совецкай улады мы маем небывалую ў свеце згуртаванасць усіх сіл шматмільённых мас працоўных, інтэлігенцыі, людзей навукі, усіх народаў Саюза Совецкіх Рэспублік вакол партыі, арганізаваўшай перамогу, вакол совецкай улады.

Хай ведаюць імперыялісты, прывыкшыя грабіць і біць слабых, што воля да абароны сваёй соцыялістычнай радзімы ва ўсіх народаў вялікага Совецкага Саюза так-жа моцна, як моцна і воля да вырашэння мірных задач соцыялістычнага будаўніцтва.

Мы моцны. Але на гэтым мы не можам і не павінны супакойчасць высокаякасная сталі, асвоілі вытворчасць матэрыялаў якіх не бачыла і не ведала старая Расія. За апошнія гады асабліва здзіўляючыя поспехі ў гэтых адносінах. Але побач з гэтым у нас яшчэ вельмі часта выпускаецца параўнальна нескладаная прадукцыя якая не задавальняе па якасці ўзрослых патрабаванняў народнай гаспадаркі. Я маю на ўвазе такія важнейшыя прадметы ўзбраення нашага соцыялістычнага транспарта, як рэйкі, восі, бандажы, як рухомы склад.

Гэтыя недахопы зусім можна знішчыць, і нашы кадры цяжкой прамысловасці, авалодваючы тэхнікай, іх знішчаць.

Я хачу зараз завастрыць увагу з'езда на адстаючых яшчэ ўчастках нашай эканомікі. Нам трэба вучыцца ў Наркамата цяжкой прамысловасці, у камандарма нашай цяжкой прамысловасці т. Орджанікідзе, у цудоўных людзей, асвоіўшых тэхніку, працуючых у сістэме перадавой, рашаючай галіны соцыялістычнай індустрыі. Нам трэба перанесці вопыт і метады работы цяжкой прамысловасці, гэту настойлівасць і баль-

Баявой задачай гэтых гаспадарчых арганізацый з'яўляецца хутчэйшае развіццё вытворчасці прадметаў шырокага спажывання і давядзенне іх да масавага спажыўца з найменшымі затратамі.

Таму трэба, правёўшы арганізацыйныя змены ў кіраўніцтве прамысловасцю, узяцца за пера-

шча, калі такая галіна прамысловасці, у дастатковай ступені асвоеная, як прамысловасць будматэрыялаў, выпрацоўваючая цэглу, працуе вельмі няроўна, страката: адны заводы выпускаюць цэглу, якая ідзе ў справу амаль на 80-90 проц., другія заводы выпускаюць цэглу, якая на 40 проц. ідзе ў бой, брак.

Тое самае мы маем з чарапіцай, вытворчасць якой безумоўна адстае ад нашых патрэб.

Трэба наваліцца з усёй бальшэвіцкай настойлівасцю на ліквідацыю адставання і дабіцца лепшай якасці прадукцыі і больш поўнага ўліку патрэб мясцовай гаспадаркі.

У гэтай частцы я хачу ў двух словах сказаць аб такіх рэчах, як выраб прасцейшых машын. Нам прышлося ў 1934 годзе займацца пытаннем вытворчасці дробных вадзяных турбін. Маскоўскі гідраэнергетычны інстытут сканструяваў турбіну малой магутнасці ўпрошчанага тыпу для сельскіх вадзяных установак (турбіна Банкі Гэй), якую можна вельмі лёгка зрабіць, без якіх-небудзь складаных прыстасаванняў, з недэфіцытных

мабыць пачынае ўжо спатыкацца ўся наша эканоміка і, перш за ўсё, наш тавараразварот». Транспарт, асабліва чыгуначны, усё яшчэ адстае ад прад'яўляемых яму народнай гаспадаркай патрабаванняў, хоць дапамога і сродкі яму даюцца вялікія.

На XVII партз'ездзе тав. Сталін гаварыў, што «не можа быць сумнення, што ўсе гэтыя віды транспарта маглі-б працаваць многа лепш, калі-б органы транспарта не хварэлі вядомай хваробай, называемай канцэлярска-бюракратычным метадам кіраўніцтва».

Трэба дапамагчы транспарту вылечыцца ад гэтай непрыемнай, вельмі небяспечнай хваробы. Трэба моцна дапамагчы ў першую чаргу чыгуначнаму транспарту ліквідаваць яго адставанне.

Па ініцыятыве тав. Сталіна прамысловасці на 1935 год дана баявое заданне—паставіць НКШЗ 80 тыс. таварных вагонаў, г. зн. у 2,6 раза больш, чым у 1934 годзе, і 1.485 паравозаў (вз ўмоўных «Э» і «СУ» гэта складзе 1.723 адзінкі), што на 32,5 проц. перавышае вытворчасць паравозаў для НКШЗ у мінулым годзе. Уся краіна павінна дапамагчы выкананню гэтай задачы. Вагоны павінны будаваць вагонабудаўнічыя заводы, але лес будуць пастаўляць органы Наркомлеса, асобныя неабходныя матэрыялы выпрацоўваюць другія гаспадарчыя арганізацыі. Нам трэба дабіцца таго, каб гэта баявая задача была выканана, бо тым самым мы даб'ёмся павелічэння к канцу года дзеючага парку таварных вагонаў прыкладна на 13-15 проц.

У той-жа час неабходна з асаблівай рэзкасцю падкрэсліць, што значнага павелічэння работы чыгунак нам трэба дабіцца ўжо затых рэзерваў належыць работнікам чыгуначнага транспарта. Але без дапамогі з боку ўсіх совецкіх і партыйных арганізацый ім цяжка будзе з гэтым справіцца, бо старыя метады работы на чыгунцы ўсё яшчэ пераважаюць.

Каля 4 млрд. руб. укладваецца ў чыгуначны транспарт у 1935 годзе, супроць 3,2 млрд. руб., укладзеных у 1934 годзе. Гэта вельмі значныя ўкладанні—за 2 гады звыш 7 млрд. руб., і ўрад управе патрабаваць ад работнікаў чыгуначнага транспарта, якіх налічваецца каля 1.300 тыс. чалавек, значнага паляпшэння ў рабоце.

Прамысловасць можа і павінна даць усё неабходнае для НКШЗ абсталяванне, матэрыялы для выканання гэтых планаў і прытым, як сказаў тав. Серго, высокай якасці.

Але справа не толькі ў тым, што заводы даюць дрэнную прадукцыю, сама сістэма скарыстання рэек, шпал і т. п. у НКШЗ пастаўлена дрэнна.

Шляхавая гаспадарка нашага чыгуначнага транспарта нездавальняючая.

Урад у 1934 годзе павялічыў штаты шляхавых рабочых, павялічыў колькасць механікаў, павялічыў капіталаўкладанні. Звыш поўмільярда ўкладваецца ў шляхавую гаспадарку чыгункі. Але не толькі капіталаўкладанні вырашаюць пытанне, вырашаюць пытанне людзі і іх добрасумленныя адносіны да даручанай ім справы.

Нельга сказаць, каб на нашым чыгуначным транспарце не было добрых узораў работы—ёсць доб-

...ду. Наша краіна расце, развіваецца, бо «социялістычны ўклад з'яўляецца непадзельна пануючай і адзіна камандуючай сілай ва ўсёй народнай гаспадарцы». (З даклада т. Сталіна на XVII з'ездзе ВКП(б).

Тав. Орджанікідзе ў сваім дакладзе аб поспехах цяжкой прамысловасці паказаў, на што здольныя мільённыя масы працоўных, на што здолен пролетарыят, узяўшы ўладу ў свае рукі, на што здольна краіна, будуючая соцыялізм, будуючая і перамагаючая пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі. Працоўныя Совецкага Саюза дабіліся перамог і не ведаюць крызіса таму, што аб'ядналі свае сілы пад сцягам Леніна-Сталіна; таму, што ўзброены і натхняюцца ў барацьбе рэволюцыйнай навукай Маркса-Леніна-Сталіна; таму, што яны змагаюцца пад непасрэдным штодзенным кіраўніцтвам найвялікшага з рэволюцыйных правадыроў пролетарыята, настаўніка і друга ўсіх працоўных — вялікага Сталіна. **(Апладысменты).**

Буржуазія ўсяго свету ў сваім друку паклёпнічае з дня ў дзень на Совецкі Саюз, на большэвікоў, на комуністычную партыю і прабуе паказаць справу так, што пролетарыят, узброены навукай Маркса-Леніна-Сталіна, не здольны тварыць. Мізэрнымі здаюцца тыя паклёпніцкія сцвярджэнні, якімі поўны буржуазны друк і частку якіх прыводзіў тав. Орджанікідзе, цытуючы пана Гітлера. Мізэрнымі здаюцца сцвярджэнні ўсяго буржуазнага паклёпніцкага друку, які гаворыць аб слабасці Совецкага Саюза і бярэ пад абарону тэрарыстаў — ворагаў працоўных, ворагаў рабочага класа і совецкай краіны — астаткі зіноўеўска-трацкісцкай контррэволюцыйнай групы. Як ні стараецца буржуазія паклёпнічаць на Совецкі Саюз, як ні шалее фашызм, які паставіў сабе мэтай знішчыць марксізм ва ўсім свеце, поспехі Совецкага Саюза наглядна паказваюць усяму свету, што соцыялізм перамагае.

У сваім дакладзе на XVII з'ездзе партыі тав. Сталін гаварыў: «Зразумела, што гэты гіганцкі ўздым мог разгарнуцца толькі на базе паспяховага будаўніцтва соцыялізма, на базе грамадскай ... не можа і не павінны супакойвацца, бо перад намі стаяць яшчэ каласальныя задачы ўнутры краіны і над намі вісіць пагроза нападу імперыялістаў звонку. Мы не павінны забываць гэтай пагрозы ў нашай штодзеннай мірнай рабоце.

На базе дасягнутых поспехаў мы павінны забяспечыць далейшы рост баявой магутнасці нашай вялікай радзімы і тым самым палегчыць выкананне задач другой пяцігодкі поўнасцю і на ўсіх участках.

Даклад тав. Орджанікідзе аб поспехах нашай цяжкой прамысловасці, яго большэвіцкая самакрытыка, яго глыбокі аналіз усіх працэсаў кожнай з галін вытворчасці, уваходзячых у сістэму Наркамата цяжкой прамысловасці, настолькі вычарпалі пытанне, што, мабыць, мне тут не трэба многа гаварыць аб цяжкой прамысловасці. Таму, коратка спынюся на некаторых адстаючых яшчэ участках цяжкой прамысловасці, дзе ёсць вялікія рэзервы, аб якіх не раз гаварыў тав. Орджанікідзе і якія трэба падняць і павярнуць на справу соцыялістычнага будаўніцтва.

Адной з такіх адстаючых галін з'яўляецца каляровая металургія. Пры наяўнасці прыродных рэсурсаў у нас слаба абстаіць справа з развіццём здабычы волава, у нас яшчэ зусім не здабываецца сурма — каштоўны метал, неабходны нам і ў машынабудаўніцтве і ў іншых галінах гаспадаркі. Тое-ж самае адносіцца і да здабычы серкі. Ёсць яшчэ цэлы рад прадуктаў, недахват якіх адбіваецца на машынабудаўніцтве і на задаваленні надзенных неадкладных патрэб народнай гаспадаркі. Да гэтых участкаў адносіцца таксама і атрыманне сыравіны для сінтэтычнага каўчука з несельскагаспадарчай сыравіны, аб чым тут гаварыў тав. Багіраў.

Зусім правільна, рэзка, па-большэвіцку завострана ў Наркамаце цяжкой прамысловасці пытанне аб якасці прадукцыі. Якасць прадукцыі з года ў год палягшаецца.

Мы асвоілі вытворчасць складаных машын, асвоілі вытворшэвіцкую, непрымірымую самакрытыку ў нашу мясцовую прамысловасць, якая атрымала заданне ад урада выпусціць у 1935 годзе прадукцыі разам з прамысловай кааперацыяй амаль на 14 млрд. руб.

Мы прывыклі ў нашым Совецкім Саюзе за апошнія гады канцэнтраваць увагу на гігантах нашай індустрыі. Гіганты трэба будаваць і ў далейшым, але адначасова ў цэлым радзе галін вытворчасці неабходна выклікаць да жыцця сярэднія і дробныя прадпрыемствы, якія можна і трэба быстра будаваць, якія быстра змогуць асвоіць вытворчы працэс і на якіх мы ў найкарацейшыя тэрміны разгорнем выраб падсобных матэрыялаў для нашых гігантаў і выпуск прадметаў шырокага спажывання для працоўных краіны.

Трэба з ўсёй большэвіцкай упартасцю ўзяцца за выраб прадметаў шырокага спажывання і прытым добрай якасці.

Адмена картачнай сістэмы на хлеб і некаторыя іншыя прадукты, развіццё гандлю хлебам з'яўляюцца буйнейшым штуршком для развіцця совецкага гандлю наогул.

Совецкі гандаль прадметамі шырокага спажывання ў сувязі з гэтым павінен моцна разгарнуцца. Нам трэба падрыхтаваць гэта разгортванне з боку вытворчасці.

Тав. Сталін на XVII з'ездзе ВКП(б) у сваім дакладзе адзначаў «адсутнасць сур'ёзных клопатаў аб разгортванні вытворчасці тавараў **шырокага спажывання** як па лёгкай і харчовай прамысловасці, так і па лясной прамысловасці». З таго часу праведзенымі буйнымі арганізацыйнымі мерапрыемствамі забяспечана палягшэнне справы.

Урад выдзеліў мясцовыя прадпрыемствы ў сістэму наркаматаў мясцовай прамысловасці, стварыўшы гэтыя наркаматы ў рэспубліках, а іх органы — ў краях і абласцях.

будову самой вытворчасці з тым, каб наблізіць выпуск прадукцыі да запатрабаванняў месц, да запатрабаванняў прадпрыемстваў-спажыўцоў, якія знаходзяцца на данай тэрыторыі, з тым, каб эканоміць у гэтай справе такія абмежаваныя рэсурсы, як вагонны парк, з тым, каб шчыльней звязаць вытворчасць з запатрабаваннямі арганізаванага спажыўца.

Нам трэба лепш і паўней скарыстаць мясцовую сыравіну і паліва і ў гэты бок накіраваць свае намаганні.

Трэба зараз, перабудоўваючы вытворчасць мясцовай прамысловасці, сканцэнтраваць найвялікшую ўвагу на тым, каб яшчэ неладнятыя, яшчэ невыяўленыя поўнасцю мясцовыя матэрыяльныя рэсурсы, а таксама адыходы саюзнай прамысловасці шырока пусціць у справу і даць краіне на дзесяткі і сотні мільёнаў рублёў дадатковай прадукцыі.

У барацьбе за кадры для мясцовай прамысловасці, кадры, якія ведаюць тэхніку, здольны асвойваць вытворчасць лепшых узораў прадукцыі, хутка адказваць на запатрабаванні спажыўца, мы павінны браць прыклад з Наркамата цяжкой прамысловасці. Мы можам і павінны шляхам правільнага заахвочвання ініцыятывы, самадзейнасці, шляхам правільнай арганізацыі падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі тэхнічных кадраў, шляхам большэвіцкага вырошчвання адміністратараў і гаспадарнікаў, стварыць сіламі нашай мясцовай прамысловасці не толькі кадры кіраўнікоў і кваліфікаваных рабочых, неабходных для вырашэння задач, пастаўленых перад мясцовай прамысловасцю, але і стварыць рэзервы для папаўнення кадрамі саюзнай прамысловасці, якая расце з года ў год, паспяхова змагаецца за выкананне планаў другой пяцігодкі.

Трэба выхоўваць кадры мясцовай прамысловасці, у першую чаргу, у барацьбе за якасць прадукцыі, бо нельга цярпець становішча, калі ... матэрыялаў. Пабудаваўшы невялікую сілавую ўстаноўку на аснове гэтай турбінкі, можна электрыфікаваць калгасы, саўгасы, эканомячы нехапаючае, дэфіцытнае паліва.

Пастанову ўрада выраб і клопаты аб укараненні гэтага тыпу турбіны перададзены мясцовым выканкомам, але да гэтага часу гэта справа выканкомамі не арганізавана.

Тое-ж самае можна сказаць у частцы ветрарухавікоў. Буйныя ветрарухавікі, разлічаныя на сотні і тысячы конскіх сіл, нашы інстытуты канструююць, а ўдасканаленнем вясковых ветракоў мала хто займаецца. Між тым, калі ўзяцца сур'ёзней за гэту справу, можна скарыстаць прыродныя рэсурсы энергіі і з'эканоміць дзесяткі і сотні тысяч тон нафты, дзесяткі тысяч тон газы і вызваліць гэта каштоўнае гаручае для трактароў і аўтамабіляў, якімі ўзбройваецца сельская гаспадарка нашай совецкай краіны.

Мясцовая прамысловасць можа шырока разгарнуць вытворчасць прасцейшых машын, механізмаў і прадметаў гаспадарчага ўжытку. У мясцовую прамысловасць укладваюцца, асабліва па частцы паліва, вялікія сродкі. Калі ў 1933 годзе ў мясцовае паліва было ўкладзена каля 300 млн. руб., то на 1935 год укладваецца 500 млн. руб. Барацьба за мясцовыя віды паліва ёсць не толькі барацьба за апалавую базу паасобных рэспублік, краёў і абласцей, гэта ёсць барацьба за эканомію транспарта, які ў нас з'яўляецца вузкім месцам. Мясцовая прамысловасць павінна дапамагчы не толькі развіццю таваразвароту на аснове совецкага гандлю, але павінна з'эканоміць і значныя транспартныя рэсурсы.

Гаворачы аб задачах, якія стаяць перад намі, нельга не закрануць транспарта.

Вы памятаеце, на XVII з'ездзе тав. Сталін указваў, што «транспарт з'яўляецца тым вузкім месцам, аб якое можа спатыкнуцца, ды раз, ужо ў пачатку года, каб забяспечыць тую грандыёзную праграму будаўніцтва і той рост прадукцыі прамысловасці і сельскай гаспадаркі, якія намечаны планам на 1935 год.

Ці ёсць для гэтага магчымасці? Ці ёсць скрытыя рэзервы ў нашым транспарце? Безумоўна, ёсць.

Пасля таго, як партыя і ўрад узяліся непасрэдна за чыгуначны транспарт, у 1934 годзе чыгунка перавезла каля 318 млн. тон грузу, г. зн. на 40 млн. тон больш, чым у 1933 годзе. Ёсць некаторыя дасягненні ў якасных паказальніках работы, але зусім недастатковыя. Гэта таму, што чыгуначны транспарт працуе ўсё яшчэ нездавальняюча.

Дасягнутая ў 1934 годзе скорасць прабегу перавышае скорасць прабегу папярэдніх гадоў амаль на 20 проц. Але ці з'яўляецца гэта граніцай? Відавочна, не, бо скарыстанне вагонаў і паравозаў у нас варварскае, гэтага ніхто не можа аспрэчыць.

За год, паводле даных НКШЗ, у нас б'ецца і псуецца каля трэцяй часткі ўсяго паравознага парку, выходзіць са строю каля 10-12 проц. таварных вагонаў, апрача таго вагоны прастойваць пад пагрузкай і выгрузкай празмерна многа часу. Калі-б усе мы, у першую чаргу транспартнікі, кліентура і гаспадарчыя арганізацыі, перш за ўсё цяжкая прамысловасць, якая займае ў перавозцы грузаў каля 60 проц., калі-б мы ўсе дабіліся палягшэння прабегу вагонаў хоцьбы на поўкілометра ў гадзіну, або на 12 кілометраў у суткі, то мы мелі-б дадаткова каля 60 тыс. вагонаў або 7—7 з паловай тысяч вагонаў для пагрузкі ў суткі.

Гэтыя маючыеся ў парку, але недаскарыстаныя 60 тыс. вагонаў складаюць тры чвэрткі таго заказу, які партыя і ўрад далі цяжкой прамысловасці па таварных вагонах на 1935 год. Бачыце, якія рэзервы, якія магчымасці яшчэ не скарыстаны, яшчэ не мабілізаваны. Рашаючая роля ў мабілізацыі гэ... [illegible] ныя брыгады, добрыя шляхавыя брыгады, але яны тонуць у вялікай колькасці дрэннай работы і нездавальняючай арганізацыі, якая характарызуе наш транспарт.

Калі ў нашай цяжкой прамысловасці дрэнныя прыклады з'яўляюцца выключэннем, то ў чыгуначным транспарце дрэнных прыкладаў яшчэ так многа, што аб іх трэба гаварыць поўным голасам. Ім трэба абвясціць упартую большэвіцкую барацьбу з тым, каб ліквідаваць у найкарацейшы тэрмін рашуча і беспаваротна.

Краіна дае ўсё неабходнае транспарту, і мы павінны патрабаваць ад яго лепшых паказальнікаў работы, патрабаваць, каб ён, развіваючы соцыялістычныя метады работы, ліквідаваў сваё адставанне і падняўся на ўзровень, варты нашай соцыялістычнай краіны.

З другога боку, усе нашы гаспадарчыя арганізацыі павінны змагацца за тое, каб эканоміць транспарт, каб не толькі не затрымліваць вагонаў пад пагрузкай і выгрузкай і не біць гэтых вагонаў на пад'язных шляхах, але каб пагружаць і выгружаць вагоны датэрмінова і бязлітасна выкараняць факты нядобрасумленных адносін да рухомага складу.

Падцягнуўшы транспарт, мы забяспечым выкананне тых грандыёзных задач, якія стаяць перад намі ў галіне нашага мірнага будаўніцтва, забяспечым паспяховае выкананне плана другой пяцігодкі ў цэлым. У барацьбе за пабудову соцыялістычнага грамадства мы пераможам, бо апіраемся на ініцыятыву, самадзейнасць, адданасць справе соцыялізма мільённых мас працоўных, маем ужо фундамент соцыялістычнага грамадства, маем сотні тысяч і мільёны свядомых будаўнікоў соцыялізма, кіруемых ленінскім Цэнтральным Камітэтам і вялікім арганізатарам перамог, нашым настаўнікам, правадыром партыі і працоўных мас—тав. **Сталіным. (Працяжныя апладысменты).**

*) Скарочаная стэнаграма

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

Спрэчкі па дакладу тав. ОРДЖАНІКІДЗЕ

ЗА ДАЛЕЙШЫЯ ЯКАСНЫЯ ПОСПЕХІ ЦЯЖКАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Прамова тав. ПЯТАКОВА)*

Таварышы, аграмадныя поспехі цяжкай прамысловасці бясспрэчны і відавочны. Самы злейшы вораг нашай пролетарскай дзяржавы не можа, як-бы яму ні хацелася, адмаўляць гэтыя аграмадныя поспехі. Ідучы па ўказанаму нашай партыяй і савецкім урадам шляху, ажыццяўляючы як агульныя дырэктывы нашага ЦК і нашага ўрада, так і паасобныя канкрэтныя іх рашэнні, накіроўваемыя, правяраемыя, а часамі і падцягваемыя і нязменна натхнёныя нашым любімым правадыром тав. Сталіным, мы, работнікі цяжкай прамысловасці, прышлі к VII з'езду советаў з тымі рэзультатамі, аб якіх так красамоўна і вобразна дакладваў вам наш любімы кіраўнік тав. **Серго Орджанікідзе** **(Апладысменты).**

І калі я рашыўся ўсё-ж узяць слова на гэтым з'ездзе советаў, то толькі таму, што мне хацелася яшчэ і яшчэ раз падкрэсліць якасны бок гэтых поспехаў, адзначыць, што гэтыя якасныя поспехі яшчэ недастатковы і падкрэсліць, што іменна на гэты бок нашай работы ў далейшым работнікам цяжкай прамысловасці прыдзецца звярнуць асаблівую ўвагу, зрабіць асаблівы ўпор.

Мы не можам яшчэ сказаць, што ўжо створана такая цяжкая прамысловасць, якая ў якасных адносінах нас зусім задавальняе. Агідная спадчына, некультурышчына, перажыткі «расейскага старога пешахоннага» ў нас яшчэ, на жаль, вельмі і вельмі многа. Але іменна таму, што лёд ужо крануўся, мы абавязаны з усёй большай і большай энергіяй развіваць поспехі для таго, каб у найкарацейшы тэрмін дабіць і знішчыць тыя элементы старынкі, расейска-памешчыцкага бескультур'я, што ўсё яшчэ чапляюцца за нашу маладую, радасную, культурную социялістычную прамысловасць, якая пышна развіваецца.

Пачатак якасна больш высокай рабоце пакладзен. Цяпер ужо можна ставіць нам больш высокія патрабаванні. І мы абавязаны ў нашым далейшым руху наперад беспярэпынна, няўхільна, сістэматычна, не пакладаючы рук, падтрымаць якасць нашай работы, навучыцца рабіць тое, чаго мы яшчэ не ўмелі і не ўмеем, выраблялі ўсё, што патрэбна нашай краіне, вырабляць лепш і эканомней, працаваць больш умела, больш кваліфікавана, працаваць і жыць культурней.

Мы ведаем, што социялістычная прамысловасць можа быць і будзе лепш любой капіталістычнай. Якая ўжо і зараз па сваёй класавай структуры, па тыпу арганізацыі і па многіх сваіх дасягненнях стаіць нязмерна вышэй. Нам не хапала ведаў і ўмення, мы іх набылі, і [illegible]

сабе ўяўленне па наступных справаздачных даных. У 3,8 млрд. руб. 1930 года новая прадукцыя (выпушчаная ў 1927 г. і пазней) складае толькі 19,5 проц., а ў 10,8 млрд. руб. 1934 года новая прадукцыя складае ўжо 73,5 проц., г. зн. каля трох чвэртак выпуску машынабудаўнічых галін цяжкай прамысловасці складаюць ужо віды абсталявання, уведзеныя ў вытворчасць пасля 1927 года, якія да гэтага часу наогул у нас не выраблялiся. Прычым 65,9 проц., або дзве трэціх усёй гэтай прадукцыі складаюць віды абсталявання, якія мы пачалі вырабляць не раней 1930 г., а іменна з усёй выпушчанай у 1931 годзе машынабудаўніцтвам прадукцыі новыя віды абсталявання, уведзеныя ў 1930 годзе, складаюць 9 проц., уведзеныя ў 1931 годзе — 9,8 проц., у 1932 годзе — 17 проц., у 1933 годзе — 15,7 проц., у 1934 годзе — 14,3 проц.

Пералічваць усе асноўныя віды ўзбраення, уведзеныя пасля 1927 і 1930 гг., не прадстаўляецца ніякай магчымасці. Можна сказаць толькі, што па частцы ўзбраення мы зараз цалкам усталі на свае ўласныя ногі. Аграмадныя якасныя зрухі адбыліся і ў нашай ваеннай прамысловасці. Магу сказаць, што сёння наша ваенная прамысловасць можа не толькі колькасна, але і якасна даць нашай Чырвонай арміі ўсё тое ўзбраенне, якое ёй будзе патрэбна, бо і ваенная прамысловасць 1935 г. якасна зусім не падобна на ваенную прамысловасць 1930 года, а тым больш на больш раннюю **(Апладысменты).**

Велізарная работа па пастаноўцы новых вытворчасцей праробленa і ў хімічнай прамысловасці. Перш за ўсё трэба падкрэсліць стварэнне занава ў нас у краіне азотнай прамысловасці, атрыманне аміяка з паветра, атрыманне з яго азотнай кіслаты і на гэтай аснове атрыманне ўсякага роду азотных угнаенняў, і ў першую чаргу, азотных угнаенняў, і вытворчасць фосфарных угнаенняў, па сутнасці, у нас створана занава.

Сельска-гаспадарчыя ўгнаенні, як вядома, складаюцца з трох асноўных частак: азот, фосфар, калій. Калія ў нашай краіне не было зусім. За самыя апошнія гады створана, арганізавана хімічная прамысловасць мінеральных угнаенняў, якая дае сельскай гаспадарцы ўсе асноўныя віды патрэбных зямлі ўгнаенняў.

У хімічнай прамысловасці арганізавана таксама зусім занава вытворчасць пластычных мас, вытворчасць цэлага раду новых лакаў і фарбаў, цэлы рад новых фармацэўтычных прэпаратаў, многа новых відаў прадукцыі кокса-хімічнай прамысловасці, новыя віды сродкаў барацьбы са шкоднікамі і т. д. і інш. [illegible]

ны прадукт, вытворчасць таго, чаго мы да гэтага часу не выраблялі. Аднак, і «старыя» вытворчасці таксама ў значнай ступені ўжо з'яўляюцца новымі вытворчасцямі. Метады вытворчасці, абсталяванне, уся тэхналогія ў гэтых старых вытворчасцях мяняецца, становіцца больш прадукцыйнай, лепшай, мяняецца якасна і паляпшаецца сама якасць прадукцыі.

Многа мы біліся над павышэннем якасці пракату, у тым ліку пракату якасных сталей, і зараз дабіліся таго, што наш пракат, наша якасная сталь нікольkі не горшая, а часта і лепшая за імпартную. **(Апладысменты).**

Яшчэ ў 1934 годзе лічылася, што для найбольш адказных вырабаў з алюмінія наш совецкі алюміній непрыгодны.. У канцы 1934 года і гэта пытанне вырашана канчаткова, і наш совецкі алюміній не толькі вытворцамі, але і перапрацоўваючымі прадпрыемствамі лічыцца лепш за той алюміній, які мы ўвозім з заграніцы. Цэлы рад нашых хімікатаў паспяхова па сваёй якасці канкуруе на сусветным рынку. Вельмі многія віды нашага абсталявання якасна настолькі ўжо добрыя, што няма ўжо і гутаркі аб тым, што існуючае імпартнае абсталяванне лепш нашага. Яшчэ нядаўна, калі цяжкая прамысловасць па ўказанню ЦК нашай партыі, прыступіла да разгортвання вытворчасці прадметаў шырокага спажывання, гэтыя прадметы выпускаліся часамі зусім скандальнай і анекдатычнай якасці. Мы памятаем гэтыя ўродлівыя чыгунныя гаршкі, вілкі, замкі і т. д., патэфоны вельмі нізкай якасці і т. д. і т. п. І ў гэтых адносінах за апошнія гады цяжкая прамысловасць несумненна зрабіла вялікі крок наперад.

Аднак, трэба сказаць прама, хоць у адносінах якасці вырабаў несумненна за апошнія некалькі год цяжкая прамысловасць дасягнула ўжо некаторых поспехаў, тым не менш іменна на пытаннях якасці мы павінны сканцэнтраваць у бліжэйшы час вельмі вялікую ўвагу, бо над гэтымі пытаннямі нам прыдзецца папрацаваць яшчэ вельмі многа, бо к сораму нашаму, вельмі многія нашы прадпрыемствы выпускаюць да гэтага часу прадукцыю паніжанай, а часамі і проста нездавальняючай якасці. Гэта пытанне зараз з'яўляецца для нас адным з самых галоўных і самых рашаючых. Мы павінны на справе пакончыць у самы найкарацейшы тэрмін з няправільным, шкодным і нічым не ўгрунтаваным прадрассудкам нібы «замежны тавар лепшы за наш». Гэты [illegible]

дзе самай лепшай у свеце і гэту марку мы будзем берагчы, як зяніцу вока **(Бурныя апладысменты),** праяўляючы неабходную добрасумленнасць і акуратнасць, укараняючы культурныя метады работы.

Тое, што мы сталі працаваць якасна лепш, паказвае і тое, што сабекошт нашай прадукцыі зніжаецца. За справаздачны перыяд да 1933 года нам не ўдавалася знізіць сабекошту ў цэлым па цяжкай прамысловасці. У 1933 годзе мы ўжо яго знізілі на 1,1 проц., а ў 1934 годзе знізілі ўжо на 7 проц. Гэта зніжэнне з'яўляецца рэзультатам глыбокіх якасных зрухаў, якія адбываюцца ў цяжкай прамысловасці. Гэта ёсць паказальнік пераходу цяжкай прамысловасці на больш высокую якасную ступень.

У капіталістычным грамадстве па самой яго сутнасці адбываецца і не можа не адбывацца велізарнае марнатраўства чалавечай працы. Наша грамадства, якое працуе не дзеля прыбытку асобных багацеяў-уласнікаў, а дзеля добрабыту працоўных, якое не раздзіраецца анархічнымі супярэчнасцямі прыватных інтарэсаў гэтых уласнікаў, арганізаванае, кіруемае і развіваючаеся грамадства не стыхійна, а па прадуманых і загадзя падлічаных планах, якое не церпіць ад біча беспрацоўя, ужо само ў сабе нясе куды больш высокую грамадскую прадукцыйнасць працы. Гэта бясспрэчна.

Толькі дзякуючы гэтаму, дзякуючы социялістычнай арганізацыі і правільнаму кіраўніцтву мы дасягнулі тых здзіўляючых рэзультатаў, аб якіх мы сёння гаворым. Гэта — пытанне класавай прыроды нашага грамадства.

Мы дасягнулі гэтых рэзультатаў, не гледзячы на адсталасць прамысловасці, атрыманай у спадчыну намі ад мінулага, не гледзячы на недахопы, у выніку гэтага, нашага кадравага складу, не гледзячы на тое, што ў нашу прамысловасць, якая бурна развіваецца колькасна, уліліся сотні і сотні тысяч новых неабучаных рабочых, не маючых адпаведных вытворчых навыкаў. Вось зараз мы пераходзім ужо ў паласу, калі гэтыя навыкі набываюцца, маладыя інжынеры і рабочыя набываюць вытворчы вопыт, пачынаюць умець працаваць і да нашых грамадскіх пераваг далучаецца набываемае ўменне працаваць мільёнаў новых работнікаў, інжынераў, і кіраўнікоў.

Вельмі паказальны ў гэтых адносінах суадносіны росту валавой прадукцыі і колькасці рабочых за апошнія гады. За 1930-32 гг. наша прадукцыя вырасла на 59 проц., а лік рабочых вырас на 39 проц.; або 469.000 чалавек. І вось нават за гэтыя гады, як бачыце, прадукцыя расце хутчэй колькасці рабо- [illegible]

у дзень 5 г. 26 мін., а ў 1934 годзе — 5 г. 35 мін., суднабудаўнічы завод № 6 — у 1933 годзе рабочы працаваў у дзень 5 г. 30 м., а ў 1934 годзе — 5 г. 40 мін.

Вы бачыце, што ёсць несумненны рух наперад, хоць поспехі гэтыя яшчэ вельмі скромныя, і мы імі абальшчацца ні ў якай меры не можам. Мы паставілі сабе задачу дабіцца, каб законам устаноўлены рабочы дзень быў прадукцыйна скарыстаны поўнасцю.

Работа людзей, работа арганізатараў прамысловасці дае ў гэтых адносінах здзіўляючыя рэзультаты.

Самае выдатнае ў якасных зменах цяжкой прамысловасці — гэта людзі. У наш прамысловы арганізм улілося і ўліваецца ўсё большая колькасць новых, маладых, намі выхаваных рабочых, новага маладога, нашага пролетарскага інжынерства. І вось гэтыя людзі, якія забяспечваюць поспехі нашай цяжкой прамысловасці, растуць у нас літаральна на вачах. Адбываецца павышэнне кваліфікацыі ўсёй нашай работы ва ўсіх яе звеннях. Пераход да культурнай работы гэта і ёсць тая гістарычная задача, якая стаіць перад намі, якую мы ў бліжэйшы час павінны будзем вырашыць з усёй уласцівай нам энергіяй.

Невыпадкова нарада работнікаў цяжкой прамысловасці 20 — 22 верасня мінулага года ва главу вугла паставіла пытанне аб скарыстанні ўсіх рэзерваў у цяжкой прамысловасці і пытанне аб пераходзе на больш культурныя метады работы. Немалую ролю адыгрываюць і пытанні быту на нашых прадпрыемствах. Барацьба за чыстату на нашых фабрыках і заводах, барацьба за культуру, барацьба за лепшую арганізацыю жыцця на нашых прадпрыемствах пачата і будзе прадаўжацца і дасць аграмадны, апрача ўсяго астатняга, вытворчы рэзультат. Тав. Орджанікідзе дакладваў аб гэтым, паўтараць я не буду, заўважу толькі, што работа, якая пачата і праводзіцца на нашых прадпрыемствах, дала ўжо такія нямалаважныя рэзультаты, як зніжэнне цякучасці: калі на кожную тысячу працуючых ва ўсёй прамысловасці НКЦяжпрома штомесячна звальнялася ў 1930 годзе 126 чал., то ў 1934 годзе звальняецца 64 чал., у каменнавугольнай прамысловасці ў 1930 годзе на 1.000 чалавек звальнялася штомесячна 257 чал., а ў 1934 годзе 73 чал. і т. д.

Немалую ролю ў якасці нашай работы адыгрывае і якасць кіраўніцтва. Усім вядома тая рашаючая грандыёзная роля, якую адыгрывае ў нашых перамогах наш ленінскі [illegible]

Вячэрняе пасяджэнне 2-га лютага

Вячэрняе пасяджэнне з'езда 2-га лютага адкрывае тав. **Айтакоў.** Першае слова атрымлівае дырэктар Кузнецкага камбіната тав. **Бутэнка.**

— Кузнецкі завод к 17 партз'езду быў самым адстаючым па доменных цэхах, але праз год вышаў на адно з першых месц. За 11 месяцаў конкурса металургаў каэфіцыент скарыстання аб'ёму домны ў сярэднім павысіўся да 1,09. Печ № 2 у жніўні паказала каэфіцыент скарыстання 0,96. Гэты паказальнік гаворыць, што мы выконваем патрабаванне тав. Орджанікідзе, і ў 1935 годзе каэфіцыент скарыстання аб'ёму доменных печаў будзе роўным адзінцы.

— Поспехі цяжкой прамысловасці, аб якіх дакладваў з'езду тав. Орджанікідзе,—гаворыць **тав. Губерман** (Маскоўская вобласць),—неразрыўна звязаны з усімі перамогамі, якіх дабілася краіна пад кіраўніцтвам вялікага **Сталіна.** Немалыя поспехі мае і цяжкая прамысловасць Маскоўскай вобласці, дзякуючы штодзённаму кіраўніцтву выпрабаванага рулявога Лазара Майсеевіча Кагановіча. У наяўнасці вялікія зрухі ў асваенні новых відаў вытворчасці: мы маем па сутнасці нанава створаную хімічную прамысловасць і якасную металургію, прарабілі вялікую работу па стварэнню мясцовай апалавай базы.

Падрабязна спыняецца тав. Губерман на рабоце Падмаскоўнага басейна. Вуглездабыча ў 1934 г. узрасла супроць даваеннага ўзроўню ў 16 раз, склаўшы амаль 5 млн. тон.

Мы ўпэўнены,—заканчвае пад апладысменты тав. Губерман,—што працоўныя Маскоўскай вобласці, як і ўся краіна советаў, кіруемая вялікім Сталіным, пакажуць узоры сапраўды большэвіцкай работы.

Паспяховаму развіццю морскага суднабудаўніцтва прысвечана выступленне тав. **Муклевіча** (нач. Галоўнага кіраўніцтва морскай суднабудаўнічай прамысловасці). Колькасць выпускаемай прадукцыі на працягу ўсіх апошніх гадоў няўхільна расла, склаўшы ў грашовым выражэнні ў 1933 годзе 311 млн. руб., у 1934 г.—445 млн. руб., а па плану на 1935 год павінна дасягнуць 570 млн. руб.

На расшырэнне і рэканструкцыю суднабудаўнічых прадпрыемстваў (не лічачы будаўніцтва новага завода ў Комсамольску) за апошнія гады выдаткавана каля 200 млн. руб.

— План 1934 года,—гаворыць тав. Муклевіч,—перавыканан. Заказчыкам зданы 104 судны, 40 адзінак падрыхтавана да здачы. Павялічаная праграма выканана пры вельмі нязначным павелічэнні рабочай сілы, што гаворыць аб добрым скарыстанні ўнутраных рэзерваў. Суднабудаўнічая прамысловасць мае рад значных поспехаў: у мінулым годзе пабудаван дызеле-электрычны карабель водазмяшчэннем у 2.600 тон. [illegible]

Вялікіх поспехаў дабіўся падмаскоўны завод «Электрасталь», які асвоіў у 1934 г. вытворчасць да 100 марак спецыяльных лігіраваных сталей. Не з меншым поспехам працуюць заводы «Парасталь», «Красный Октябрь», «Серп и молот» і інш.

Пачаўшы вытворчасць ферасплаваў у 1931 годзе, мы ў 1935 г. дамо краіне 100 тысяч тон розных ферасплаваў.

— Няма ніякага сумнення,—заключае тав. Тевасян,—што, палепшыўшы якасць работы на ўсіх участках, мы зможам у канцы гэтага года рапартаваць вялікаму Сталіну і камандарму цяжкой прамысловасці т. Орджанікідзе аб нашых новых перамогах.

Аб рабоце Вольскай групы цэментных заводаў гаворыць старшыня Вольскага горсовета т. **Кац.**

Тав. **Сераброўскі** дакладвае з'езду аб выніках работы залатой прамысловасці. Здабыча золата ў нас расце не толькі таму, што мы будуем новыя руднікі, але і таму, што машынабудаўніцтва дае добрае абсталяванне, якое павышае прадукцыйнасць працы.

Як і ў іншых галінах індустрыі, на прадпрыемствах залатой прамысловасці выраслі свае ізотавы, лепшыя ўдарнікі вытворчасці. Яны працуюць так, як вучыць гэтаму правадыр партыі таварыш Сталін, як вучыць гэтаму нарком цяжкой прамысловасці тав. Орджанікідзе. Вось імёны гэтых ударнікаў—Яршоў, Куліков, Галаванаў, Новікаў і многія іншыя.

Залатая прамысловасць выканала праграму 1934 года. Але мы павінны, як гаварыў тав. Сталін, учацвярыць здабычу золата. Трэба і надалей асвойваць новыя руднікі, выхоўваць кадры, клапаціцца аб людзях. Трэба змагацца за высокі ўзровень тэхнікі. У гэтым напрамку зроблены ўжо вялікія поспехі. Напрыклад, зараз працуе 116 фабрык па ўзбагачэнню метала, год назад іх было толькі 85. На прыісках ёсць 86 драг. Гэта абяцае нам небывалае прасоўванне ўперад. Залатая прамысловасць павінна аўладаць большэвіцкім стылем работы. Трэба падняць дысцыпліну, умацаваць адзінаначалле.

— У гэтай рабоце, заканчвае прамову тав. Сераброўскі, нас не спыніць ні тайга, ні іншыя перашкоды. 475 тыс. рабочых залатой прамысловасці будуць змагацца за перавыкананне праграмы 1935 года.

Спатканы апладысментамі, вядомы авіяканструктар **А. П. Тупалеў** перадае з'езду гарачае прывітанне ад імя рабочых, інжынерна-тэхнічнага персанала Цэнтральнага аэрагідрадынамічнага інстытута (ЦАГІ).

Тав. Тупалеў гаворыць аб гіганцкім узлёце социялістычнай інду- [illegible]

...ўпэўнен, што ў самы невялікі час наша цяжкая прамысловасць па ўсіх адносінах будзе самай лепшай ва ўсім свеце (**Апладысменты**).

Не маючы магчымасці спыніцца на ўсіх якасных зменах, я хацеў-бы ўсё-ж адзначыць некаторыя.

Перш за ўсё неабходна падкрэсліць стварэнне новых вытворчасцей. Новыя вытворчасці, новыя вырабы, якіх раней краіна не выраблялa, вельмі ярка падкрэсліваюць гэтыя якасныя змены. Новыя вытворчасці* гэта не толькі пабудова новых заводаў, фабрык, руднікоў, новыя вытворчасці — г. зн., што мы навучыліся ўладаць новымі тэхналагічнымі метадамі.

Аб тым, якія якасныя змены адбыліся за гэтыя гады ў машынабудаўніцтве, можна груба скласці

*) Па скарочанай стэнаграме.

Створана зусім новая, вялізе невядомая прамысловасць сінтэтычнага каўчука. У гэтай прамысловасці мы ішлі зусім самастойнымі шляхамі.

Няма ніякай магчымасці пералічваць усе тыя паасобныя віды новых хімічных вытворчасцей, якія ўзнікаюць у нас, адпавядаючы ўсё ўзрастаючым запатрабаванням нашай прамысловасці і нашай краіны ў самых разнастайных, вельмі складаных і кваліфікаваных хімікатах.

Можна было-б далей пералічваць аграмадную колькасць новых будаўнічых матэрыялаў, новыя віды здабываемых выкапняў, новыя віды вытворчасці ў нафтавай прамысловасці, у газавай прамысловасці і т. д. — усё гэта сведчыць аб адным: аб велізарных якасных зрухах у цяжкой прамысловасці.

Гаворачы аб новых вытворчасцях, мы звычайна маем на ўвазе канечны тавар лепшы за наш. Гэты прадрасоўдак нарадзіўся ў старой адсталай, напоўпрыгонніцкай Расіі, для якой заходне-еўрапейская і амерыканская капіталістычная культура была недасяжным ідэалам.

Соцыялістычная прамысловасць па самой сваёй прыродзе, як прамысловасць, якая выраблае не дзеля прыбытку, а для спажывання, як прамысловасць, арганізаваная і працуючая ў інтарэсах мільёнаў працоўных, павінна даваць і будзе даваць прадукцыю якасна самую высокую (**Апладысменты**).

Чаго нам не хапала — гэта бясспрэчна ўмення і вытворчай культуры. Гэта мы зараз набываем, вытворчы вопыт накапляем, вытворчымі працэсамі ўладаць навучаемся. Гэта з'яўляецца зарукай таго, што ў самы бліжэйшы час соцыялістычная марка, марка НКЦП бу...чых, хоць і ненамнога хутчэй.

Гэта надзвычайна якасны рэзультат апошніх двух гадоў, які паказвае, як інтэнсіўна ідзе аўладанне нашымі кадрамі працэсамі вытворчасці.

Нам ужо не раз — і тав. Орджанікідзе, і мне, і ўсім работнікам цяжкай прамысловасці — прыходзілася гаварыць, што наш рабочы дзень, самы кароткі ў свеце, у выніку цэлага рэду непаладак і ў першую чаргу арганізацыйных непаладак, прадукцыйна скарыстоўваецца на нашых прадпрыемствах усё яшчэ незадавальняюча.

Аднак, і тут на тых заводах, на якіх мы вядзем спецыяльныя назіранні, мы ўжо маем пэўны рух наперад. Вось некалькі прыкладаў. Паўночная суднабудаўнічая верф— там у 1933 годзе рабочы працаваў

Цэнтральны Камітэт і наш геніяльны правадыр таварыш **Сталін**. (**Апладысменты**). Мы маем шчасце мець на чале цяжкай прамысловасці такога выдатнага правадніка генеральнай лініі, дырэктыў і рашэнняў нашай партыі, як Серго Орджанікідзе (**Апладысменты**), і гэта з'яўляецца адным з важнейшых фактараў, забяспечваючых тыя рэзультаты, з якімі мы прышлі на VII з'езд саветаў.

Не забывайце, што наша прамысловасць яшчэ вельмі маладая, яна можа налічваць ледзь які-небудзь дзесятак гадоў свайго жыцця, і гэта маладая прамысловасць мае поўнае права сказаць нашай партыі, нашаму ўраду, нашай савецкай краіне: «На ўсякі заклік партыі і нашай краіны мы заўсёды гатовы». (**Апладысменты**).

...карпусоў, выраб магутных катлоў. Аднак, пры ўсім гэтым суднабудаўнічая прамысловасць не можа лічыць сябе [illegible]. Развіццё знешняга і ўнутранага гандлю патрабуе большага танажа суднаў, павелічэння колькасці траўлераў і кітабойных суднаў, спецыяльных суднаў, неабходных для плавання ў Арктыцы. Велізарнае значэнне мае суднабудаўнічая прамысловасць для абароны краіны ва ўмовах варожай пагрозы з усхода і захада, аб якой гаварыў у сваім дакладзе т. Молатаў.

Мы, кіраўнікі суднабудаўнічай прамысловасці, добра ведаем штодзённую ўвагу да пытанняў суднабудаўніцтва таварышоў Молатава, Варашылава і Орджанікідзе. Заўсёды ва ўсёй рабоце адчуваем накіроўваючую волю тав. Сталіна. Кожны раз, калі прыходзіцца бываць на пасяджэннях урада, варочаешся на работу акрылены, з новымі сіламі, гатовы працаваць так, як таго патрабуе наш геніяльны кормчы т. Сталін.—заканчвае пад гарачыя апладысменты т. Муклевіч.

На пытаннях нафтаздабычы спыняе ўвагу з'езда **тав. Ломаў** (Камісія Савецкага Кантроля).

— Тав. Сталін на 17 партз'ездзе ўказаў на неабходнасць узмацніць увагу развіццю нафтавай прамысловасці ў раёнах Урала і Башкірыі, але мы бачым, што ўдзельная вага нафтаздабычы гэтых раёнаў амаль не павялічылася. Тав. Сталін гаварыў аб эмбе, але за апошнія гады здабыча нафты тут не толькі не вырасла, але нават некалькі ўпала. На эмбенскіх нафтапромыслах ёсць 6 закрытых фантанаў, якія не працуюць з-за адсутнасці нафтаправода і незадавальняючага абсталявання. Галоўнафта павінна рашуча змяніць свае адносіны да эмбенскіх промыслаў. Грознафта, якая вельмі адстае ў бурэнні ад амерыканскіх тэмпаў, павінна быстра падцягнуцца.

— Краіна не можа дапусціць, каб гэта важнейшая галіна прамысловасці адставала. Я ўпэўнен, што задачы, пастаўленыя перад нафтавай прамысловасцю тав. Сталіным, будуць у 1935 годзе выкананы.

Апладысментамі сустракае з'езд заключныя словы тав. Ломава.

Аб выдатных перамогах краіны ў галіне вытворчасці феррасплаваў і спецсталей расказвае з'езду кіраўнік аб'яднання «Спецсталь» тав. **Тевасян**.

— Партыя пад кіраўніцтвам тав. Сталіна,—гаворыць ён,—у кароткі тэрмін стварыла магутную вытворчасць высокаякасных сталей. Дзякуючы штодзённай увазе тав Орджанікідзе асвоена вытворчасць шматлікіх марак сталі спецыяльнага прызначэння. Калі ў пачатку першай пяцігодкі наша прамысловасць выпускала толькі 90 тысяч тон якаснага пракату, то ў 1934 г. мы далі яго 1 млн. 229 тысяч тон, а ў 1935 годзе павінны даць 1 млн. 600 тысяч тон.

Няхай ведае Гітлер, — працягвае пад апладысменты тав. Тевасян,—што ў выпадку патрэбы мы зможам адзець нашу краіну ў непраніkальную броню.

Значна палепшылася якасць сталей, аб чым сведчаць перамогі нашай авіяцыі: матары з савецкай сталі бліскуча вытрымалі труднейшыя іспытанні ў часе чэлюскінскай эпапеі.

Краматорскі машынабудаўнічы завод. Гэты гігант прамысловасці можа стварыць за год абсталяванне для завода, роўнага сабе.

Ад вялікай усесаюзнай будоўлі не адстаў і цэнтральны аэра-гідрадынамічны інстытут. За апошнія дзесяць гадоў мы ад маленькага самалёта з маторам у 35 конскіх сіл перайшлі да будаўніцтва самалётаў-гігантаў, магутнасцю ў 7.000 конскіх сіл. Выключны дасягненні па дальнасці палёту. 10 год назад яна складала толькі 400 клм. Нядаўна самалёт «РД» праляцеў без пасадкі і папаўнення гаручым 12.400 клм. 10 год назад мы будавалі самалёты, якія маглі падымаць аднаго пасажыра, а цяпер «Максім Горкі» можа ўзяць 75 чал.

Усе дэлегаты з'езда шумна апладзіруюць гэтым заваяванням савецкай авіяцыі.

Мы ўжо маем,—прадаўжае тав. Тупалеў,—самалёты, якія перавышаюць заходне-еўрапейскія. Наша авіяцыя, у стварэнні якой буйнейшую ролю адыграваў і адыгрывае таварыш Сталін, будзе мацнейшай у свеце, і нам не страшны ворагі, якія адважацца падыйсці к савецкім граніцам.

На асобных пытаннях, паднятых у дакладзе тав. Орджанікідзе, падрабязна спыняецца начальнік галоўнага кіраўніцтва—металургічнай прамысловасці т. **Гурэвіч**. Ён падкрэслівае, што, як-бы ні былі вялікі нашы дасягненні ў развіцці чорнай металургіі, мы абавязаны і ў далейшым весці ўпартую барацьбу за метал, з года ў год павялічваючы на мільёны тон выплаўку чыгуну і сталі, выпуск пракату. Трэба дабіцца таго, каб, як указваў тав. Сталін, выплаўка сталі перавысіла выплаўку чыгуну, павінен быць ліквідаваны разрыў паміж сталлю і пракатам.

У 1935 годзе металургія СССР павінна даць 12,5 млн. тон чыгуну, 11.800 тыс. тон сталі, 8.650 тыс. тон пракату. К канцу 2-й пяцігодкі — у 1937 г.—мы павінны атрымаць чыгуну 16 млн. тон., сталі—17 млн. тон. пракату—13 млн. тон. Гэта вялікая, трудная задача. Як яе вырашыць? Перш за ўсё трэба ўскрыць усе рэзервы чорнай металургіі і ў найкарацейшы тэрмін іх рэалізаваць.

У нас велізарныя перавагі ў параўнанні з капіталістычнымі краінамі. Гэта—мабілізуючая сіла соцыялізма, масавы паход за аўладанне тэхнікай, размах соцыялістычнага спаборніцтва. Апрача таго, мы будуем лепшыя ў свеце домны, мартэны і пракатныя станы. У СССР пабудавана 20 найлепшых домнаў з аб'ёмам звыш 800 кубаметраў кожная. Па тэхніцы яны пераважваюць амерыканскія і германскія. Доменныя цэхі раду заводаў атрымалі агламерацыйныя істужкі, уводзяцца ў эксплаатацыю новыя мясцапараджэнні ванніяка найлепшай якасці, з кожным годам паляпшаецца кокс. Усё гэта дае магчымасць ужо на працягу бліжэйшага часу даць лепшыя тэхнічныя паказальнікі ў рабоце доменных печаў. Зменіцца твар і мартэнаўскіх цэхаў. Пракатныя станы—таксама самыя дасканалыя, якія ведае сусветная металургія.

ПРАЦЯГ НА 4 СТАРОНЦЫ.

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ БССР ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ВЫКАНАННЕ ЎСКЛАДЗЕНЫХ НА ЯЕ ЗАДАЧ

Прамова т. А. Я. БАЛЦІНА

За 14 год совецкай улады ў БССР адбыліся надзвычайныя змены ва ўсёй народнай гаспадарцы. БССР стала перадавой індустрыяльна-аграрнай рэспублікай.

Асабліва шпаркі рост прамысловасці БССР наглядаўся ў перыяд першай пяцігодкі і за два першыя гады 2-й пяцігодкі.

За гэтыя гады на тэрыторыі БССР вырас цэлы рад новых буйных прамысловых прадпрыемстваў. Некаторыя з іх маюць усесаюзнае значэнне, напрыклад: фабрыка штучнага шоўку ў Магілеве, Бабруйскі дрэваапрацоўчы камбінат, аўтарамонтны завод у Магілеве, які заканчваецца будаўніцтвам, трубаліцейны завод, Крычаўскі цэментны завод і т. д.

Валавая прадукцыя ўсёй прамысловасці БССР у 1934 г. склала 1.300 млн. руб.

Значна вырасла ўдзельная вага прамысловасці ў народнай гаспадарцы. Прадукцыя сельскай гаспадаркі, якая раней займала пераважнае становішча, уступіла сваё першынства прамысловасці.

Такіх велізарных поспехаў у справе прамысловага развіцця наша рэспубліка магла дабіцца толькі дзякуючы шырокай дапамозе вялікага Совецкага Саюза, неразрыўнай часткай якога з'яўляецца Беларуская рэспубліка. Гэтыя поспехі з'яўляюцца яркім доказам таржаства ленінскай нацыянальнай палітыкі, якая ажыццяўляецца комуністычнай партыяй на чале з вялікім прадаўжальнікам справы Леніна — нашым любімым правадыром і настаўнікам тав. Сталіным.

Значная роля ў справе прамысловага будаўніцтва БССР належыць Наркамцяжпрому. Многія з пералічаных мною прадпрыемстваў пабудаваны на тэрыторыі БССР Наркамцяжпромам.

Нашы новыя і рэканструяваныя прадпрыемствы забяспечаны навейшым абсталяваннем, якое стаіць на вышыні сучасных дасягненняў тэхнікі. Пры чым неабходна дадаць, што ўсё гэта абсталяванне амаль цалкам зроблена на нашых совецкіх заводах, што красамоўна гаворыць аб высокай якасці совецкага машынабудаўніцтва.

Асабліва неабходна падкрэсліць асабістую ролю камандарма цяжкай прамысловасці тав. Орджанікідзе, які заўсёды з асаблівай чуласцю і спагадлівасцю адносіўся да патрэб прамысловасці БССР. Такія прадпрыемствы, як фабрыка штучнага шоўку, Крычаўскі цэментны завод, новы цэх машынабудаўнічага завода «Комунар» і інш. пабудаваны, абсталяваны пры асабістай дапамозе тав. Серго.

Асаблівая адказнасць ляжыць на нас у справе развіцця мясцовай прамысловасці. У БССР ёсць звыш 200 фабрык і заводаў мясцовага і рэспубліканскага падпарадкавання, выпусціўшых у 1934 г. прадукцыі больш чым на 300 млн. руб., у тым ліку па швэйнай прамысловасці 103 млн., па металёвай — 60 млн., па скураабутковай — 50 млн. і т. д.

Значная частка гатовых вырабаў мясцовай прамысловасці БССР — гэта тавары шырокага спажывання, вядомыя ўсяму Саюзу. У 1934 г. наша мясцовая прамысловасць працавала некалькі лепш, чым у папярэднія гады. Аднак, і ў гэтым годзе яна далёка яшчэ не справілася з пастаўленымі перад ёю задачамі. У

□ □ □ □ □

1935 г. наша мясцовая прамысловасць павінна рашуча палепшыць сваю работу і забяспечыць поўнасцю выкананне свайго промфінплана як па якасных, так і па колькасных паказальніках.

У сувязі з выкананнем гэтых задач перад мясцовай прамысловасцю БССР стаіць рад канкрэтных практычных задач. Вырабы беларускай прамысловасці павінны стаць высокаякаснымі, моцнымі, прыгожымі — такімі, каб марка прадпрыемстваў Беларусі гаварыла спажыўцу аб культурнай рабоце.

У адносінах якасці прадукцыі і асартыменту ў радзе галін прамысловасці мы ў 1934 г. дабіліся некаторага зруху к лепшаму. У прыватнасці, станоўчую ролю адыграла праведзенне ў канцы мінулага года нашымі швэйнымі фабрыкамі і швэйнай прамысловасцю УССР конкурса на лепшыя фасоны і лепшую якасць работы. Палепшылася якасць прадукцыі таксама і іншых галін прамысловасці — металёвай, шкляной, скураной і т. д.

Аднак, гэтыя першыя і зусім недастатковыя поспехі нікога задаволіць не могуць. Слабым месцам у рабоце нашай прамысловасці па-ранейшаму астаецца знадворная аддзелка выпускаемых вырабаў.

Асноўнай задачай мясцовай прамысловасці БССР, побач з пытаннем якасці, з'яўляецца скарыстанне мясцовага сырцу і адшуканне новых відаў яго. У БССР ёсць значныя запасы мясцовага сырцу, галоўным чынам для дрэваапрацоўчай прамысловасці, шкляной прамысловасці, прамысловасці будматэрыялаў і т. д., а ў асаблівасці па тарфяной прамысловасці. Гэтыя запасы зусім недастаткова яшчэ скарыстоўваюцца і кепска вывучаны.

Асабліва шырокія перспектывы мае прамысловае скарыстанне невычарпальных тарфяных багаццяў БССР. Недарма Беларусь называюць тарфяным Данбасам. Малады совецкі хімік, работнік беларускага Інстытута прамысловасці т. Жукаў вынайшоў новы ўдасканалены спосаб гідроліза торфу, які мае вялікае народнагаспадарчае значэнне. У сучасны момант робіцца абсталяванне першай поўзаводскай установкі па гідролізу торфу па сістэме тав. Жукава, якая будзе закончана на працягу бліжэйшых месяцаў.

Вялікую цікавасць прадстаўляе таксама вывучэнне і прамысловая распрацоўка сапрапелавых залежаў, знойдзеных у розных мясцах Беларусі. Многа яшчэ ў Беларусі ёсць сырцовых рэсурсаў, якія амаль не скарыстоўваюцца. Я прывяду толькі адзін прыклад. У БССР ёсць многа сплаўных рэк. На дне гэтых рэк за многія гады накапілася многа патануўшага дуба, які ператварыўся ў вельмі каштоўны матэрыял—мораны дуб. Да вайны мораны дуб даставаўся з рэк і экспартаваўся. За апошнія гады ў нас гэтай справай ніхто не займаецца і матэрыял велізарнай каштоўнасці астаецца ляжаць пад вадой.

Востра стаіць таксама пытанне аб рэзервах і скарыстанні ўстаноўленых магчымасцей абсталявання.

Слабым месцам усёй прамысловасці БССР з'яўляецца адсутнасць сапраўднай вытворчай культуры. Культурныя метады работы ў нашу прамысловасць пачынаюць укараняцца толькі ў самы апошні час. У гэтых адносінах нам яшчэ многаму трэба вучыцца ў саюзнай цяжкай прамысловасці і яе кіраўніка, наркома цяжкай прамысловасці тав. Орджанікідзе.

Я павінен запэўніць з'езд, што прамысловасць Беларусі ў сваёй практычнай рабоце будзе цвёрда праводзіць у жыццё рашэнні 17 з'езда партыі і пад кіраўніцтвам ленінскага ЦК і вялікага правадыра нашай партыі тав. Сталіна забяспечыць выкананне ўсіх ускладзеных на яе задач (**Апладысменты**).

ДЗЕННІК VII УСЕСАЮЗНАГА З'ЕЗДА СОВЕТАЎ

СПРЭЧКІ ПА ДАКЛАДУ тав. ОРДЖАНІКІДЗЕ

Вячэрняе пасяджэнне 2-га лютага

Рэканструююцца старыя заводы. Напрыклад, завод імя Пятроўскага за апошнія 4 гады атрымаў 100 млн. руб. капітальных укладанняў. Гэта нядрэнны «паёк» для «старыка». Завод снабжаецца добрым коксам, электраэнергіяй з ДнепраДЭС'а, там пабудаваны дзве разлівачныя машыны і т. д. Усё гэта стварае спрыяючыя ўмовы для вырашэння задач, пастаўленых тав. Сталіным і партыяй. Мы павінны разгарнуць бai за лепшыя ў свеце тэхнічныя паказальнікі. Гэтыя баі ўжо вядуцца пад кіраўніцтвам камандарма цяжкай прамысловасці т. Серго Орджанікідзе, і першыя перамогі дасягнуты ў 1934 годзе. **(Апладысменты).**

Тав. Гурэвіч затым падрабязна пералічвае новыя пабудовы ў чорнай металургіі, якія яшчэ больш узмоцняць магутнасць совецкай індустрыі. К ліку іх адносіцца пабудова металургічнага завода на Далёкім Усходзе, працяг будаўніцтва Кузнецкага і Магнітагорскага заводаў, новы Тагільскі металургічны завод, Тульскі, Ліпецкі, новыя заводы і цэхі на Поўдні.

Гэтыя аграмадныя будаўнічыя работы будуць прадаўжацца. Металургі пойдуць да далейшых баёў і перамог пад кіраўніцтвам палкага камандарма Серго Орджанікідзе, які вядзе іх па шляху, вызначанаму вялікім **Сталіным.**

Цёпла сустракае з'езд выступленне акад. **Графціо.** Ён расказвае аб дасягненнях у развіцці энергетычнай базы Ленінградскай вобласці. Не гледзячы на прадраканні некаторых замежных спецыялістаў аб няпоспеху справы, добра завершана пабудова адной з буйнейшых электрастанцый Саюза—Свірскай.

Мы жывем у цудоўны час,—заяўляе акад. Графціо,—выраслі новыя маладыя сілы.

— Няхай жыве комуністычная партыя, арганізатар перамог соцыялізма!

— Няхай жыве любімы правадыр **Сталін!**

Пасля выступлення акад. Графціо, старшынствуючы Айтакоў прадастаўляе слова тав. **М. І. Калініну.** З'езд сустракае яго бурнай і працяжкай авацыяй. Тав. Калінін паведамляе, што паступіла прапанова ад тав. Молатава паставіць у парадак дня з'езда **пытанне аб папраўках у канстытуцыі.**

Тав. Айтакоў ставіць гэту прапанову на галасаванне. Прапанова прымаецца ўсімі дэлегатамі з'езда.

Потым на вячэрнім пасяджэнні выступае з вялікай прамовай намеснік наркома цяжкай прамысловасці тав. **М. М. Кагановіч.** Гаворачы аб шляхах развіцця совецкай індустрыі, ён падрабязна спыняецца на дасягненнях машынабудаўнічай прамысловасці. За гэтыя гады яна нязмерна вырасла. Машынабудаўнічая прамысловасць царскай Расіі за перыяд з 1910 па 1913 гг. выпусціла прадукцыі на 3.400 млн. руб. (у цэнах 1927-28 гг.). У нас прадукцыя гэтай прамысловасці з 1930 па 1934 гг. склала 30 млрд. руб. Гэта самы яркі паказальнік росту індустрыі ў Совецкім Саюзе. Машынабудаўніцтва ў нас тэхнічна ўзброена, і нашы заводы зараз мацней, чым у любой еўрапейскай краіне. Мы зараз узяліся за выпуск такога складанейшага абсталявання, як 10-тысячатонны прэс, пачата пабудова 15-тысячатоннага прэса. Цяпер мы можам абсталяваць сваімі вао-штатамі любы металургічны гігант, любое прадпрыемства ў харчовай, тэкстыльнай і інш. галінах прамысловасці.

Асобна тав. **Кагановіч** выдзяляе пытанне аб сельскагаспадарчым машынабудаўніцтве. Тут дасягненні таксама вялікія. Зараз мы маем чайныя плантацыі, развіваецца агародніцтва, тэхнічныя культуры. Усё гэта ставіць аграмадныя задачы перад сельскагаспадарчым машынабудаўніцтвам. Яно не павінна спазняцца, яно павінна ісці ў нагу з жыццём, сачыць за патрэбнасцямі гаспадаркі.

Пад шумныя апладысменты тав. Кагановіч у заключэнне гаворыць:

— Пад кіраўніцтвам нашай адзінай, маналітнай партыі і любімага правадыра таварыша Сталіна цяжкая прамысловасць выканае свае задачы.

* *
*

3-га лютага на чарговым пасяджэнні з'езда з 11 гадзін раніцы працяг спрэчак па дакладу Народнага камісарыята цяжкай прамысловасці і заключнае слова т. **Орджанікідзе Г. К.**

Вечарам у 6 гадзін—даклад тт. Чэрнова і Калмановіча аб мерапрыемствах па ўмацаванню жывёлагадоўлі. (БЕЛТА).

ДА II УСЕСАЮЗНАГА З'ЕЗДА КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

Працаваць добра і жыць весела

На будаўніцтве лепшага ў свеце метро

На здымку: Памяшканне надземнага вестыбюля станцыі метро «Смаленская плошча», аслабаненае ад лясоў.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Хэл аб совецка-амерыканскіх перагаворах

ВАШЫНГТОН, 31 студзеня (БЕЛТА). Паўпрэд СССР у ЗША тав. Траяноўскі меў кароткую гутарку з дзяржаўным сакратаром Хэлам. Пасля гутаркі з тав. Траяноўскім Хэл апублікаваў для прадстаўнікоў друку наступную заяву:

«Трэба напомніць, што перагаворы, меўшыя сваёй мэтай згоду з совецкім урадам па пытанню аб даўгавых прэтэнзіях і крэдытах для гандлёвых аперацый, пачаліся больш года назад у Маскве і прадаўжаліся ў Вашынгтоне. Аднак, к моманту ад'езду Траяноўскага з Вашынгтона ў Маскву ў кастрычніку згода дасягнута не была. У часе нашых апошніх гутарак з Траяноўскім, да яго ад'езду ў СССР, мы прадставілі на разгляд совецкага ўрада прапанову, далей якой, па нашай думцы, мы не маглі пайсці, не прыносячы поўнасцю ў ахвяру інтарэсы амерыканцаў, маючых прэтэнзіі к СССР і не даючы занадта шырокіх абавязацельствых крэдытаў, урад ЗША быў гатоў праз пасрэдства экспартна-імпартнага банка, прадаставіць амерыканскім прамыслоўцам і вытворцам, якія адчуваюць патрэбу ў фінансавай дапамозе ў сувязі з крэдытамі па гэтых заказах, пазыкі, складаючыя вельмі значную частку гэтых крэдытаў.

Мелася на ўвазе, што тэрмін крэдытаў будуць вар'іравацца ў залежнасці ад розных катэгорый тавараў. Совецкаму ўраду было ўказана, што ўрад ЗША не будзе пярэчыць у выключных выпадках супроць спецыяльных умоў па ўгледжанню прэзідэнта. Мелася на ўвазе, што пазыкі, прадстаўленыя амерыканскім прамыслоўцам і вытворчам, будуць складаць абарачваючыйся фонд для захавання ў будучым совецкіх закупак у ЗША. Мы адчувалі ўпэўненасць, што гэта прапанова акажацца зусім прыемлемай для совецкага ўрада і былі глыбока расчараваны яе адхі-

ДА 15-ГОДДЗЯ СОВЕЦКА-ЭСТОНСКАГА МІРНАГА ДАГАВОРА

2-га лютага, з прычыны 15 гадавіны заключэння мірнага дагавора паміж СССР і Эстонскай рэспублікай, народны камісар па замежных справах т. М. М. Літвінаў даў снеданне ў гонар эстонскага пасланніка Г. К. Тофера.

На снеданні прысутнічалі намеснікі народнага камісара па замежных справах тт. Н. Н. Крэсцінскі і Б. С. Стаманякоў, а таксама чыны эстонскай місіі і адказныя супрацоўнікі НКЗС.

Тав. М. М. Літвінаў у сказанай ім прамове, адзначыўшы плёдатворныя рэзультаты развіцця совецка-эстонскіх адносін за 15 год, выказаў упэўненасць у тым, што сумесныя намаганні абодвух дзяржаў у справе ўмацавання міру не спыняцца і дадуць у далейшым яшчэ больш каштоўныя рэзультаты, адпаведныя інтарэсам народаў СССР і Эстоніі. «Больш чым калі-небудзь,—заявіў тав. Літвінаў,—трэбуецца цяпер настойлівасць у спробах стварэння эфектыўнай сістэмы захавання і працяжнага забеспячэння міру наогул і на Ўсходзе Еўропы ў асаблі-

ХОД ІЛЬНОЗАГАТОВАК І РАМОНТУ ТРАКТАРОЎ ПА БССР

На 1 лютага 1935 г. план ільнозагатовак па БССР выканан на 95,9 проц. Прырост за апошнюю пяцідзёнку студзеня складае ўсяго 0,3 проц.

Сіроцінскі, Чавускі, Кармянскі, Хойніцкі, Ельскі і Нараўлянскі раёны за ўсю трэцюю дэкаду студзеня не загатовілі ні аднаго кілограма ільну. **Бешанковіцкі, Гарадоцкі, Расонскі, Быхаўскі, Чырвонапольскі і Петрыкоўскі** раёны не далі ніякага прыросту за час з 25 студзеня да 1 лютага.

План загатовак пянька-валакна выканан на 90,5 проц. 30 раёнаў поўнасцю выканалі і перавыканалі свае заданні.

Машынатрактарныя станцыі БССР выканалі план рамонту трактароў на 73,7 проц., даўшы прырост за пяцідзёнку на 6,8 проц. **Лагойская, Заслаўская, Капыльская, Слуцкая, Старадарожская, Любаньская, Тураўская, Лельчыцкая, Дрысенская, Ветрынская, Лепельская, Чашніцкая, Горацкая, Касцюковіцкая, Хоцімская, Магілеўская, Чэрвеньская, Бярэзінская, Рагачоўская, Жлобінская і Буда-Кашалёўская** МТС скончылі рамонт.

Зрываюць рамонт трактароў **Полацкая** МТС, якая выканала план толькі на 8,7 проц., **Петрыкоўская** — 35,3 проц., **Пашчэўская** — 37,5 проц., **Путчынская** — 40 проц., **Асвейская** — 40 проц., **Чауская** — 45 проц., **Крычаўская** — 46,1 проц.

Па Совецкай Беларусі

ЮБІЛЕЙ СТАРЭЙШАЙ ІНДУСТРЫЯЛЬНАЙ НАВУЧАЛЬНАЙ УСТАНОВЫ

Старэйшая ў БССР індустрыяльная навучальная ўстанова—Віцебскі механіка-энергетычны політэхнікум адзначае ў лютым свой 15-гадовы юбілей. За гэты перыяд політэхнікум даў прамысловасці 1.135 тэхнікаў-электрыкаў, будаўнікоў, цёпла-тэхнікаў і механікаў. У бягучым годзе адбудзецца 25-ты выпуск. Вучобу закончаць 146 чалавек. Політэхнікум мае лепшую ў Беларусі электра-тэхнічную лабараторыю, а таксама іншыя лабараторыі і навучальныя майстэрні. За 1934 год майстэрнямі асвоена і выпушчана для МТС і школ 195 такарных і стругальных варштатаў, 300 цісакоў і т. д. Сіламі студэнтаў і выкладчыкаў нядаўна пушчана ўласная электрастанцыя.

ВЫКАНАЛІ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ, УЗЯТЫЯ ДА VII З'ЕЗДА СОВЕТАЎ

Віцебскі шчотачны камбінат выканаў абавязацельствы, ўзятыя да VII з'езда советаў. Студзеньскі план выканан датэрмінова на 6 дзён на 100,1 проц. У гонар з'езда пушчан новы агрэгат—сушылка для шчаціны.

Пушчаная сушылка павінна даць 1 млн. руб. эканоміі ў год і скарачае сушку ў 4—5 раз. Яна паляпшае ўмовы рабочых сушыльшчыкаў.

КІСЛІК

500 ТОН КАРМОВЫХ ДРОЖДЖАЎ

На віцебскім дрожджавым заводзе абсталявана першая ў Саюзе ўстаноўка па сушцы высокапажыўных кармовых дрожджаў для жывёлы. Гэтыя дрожджы ідуць галоўным чынам для свінагадоўчых і птушніцкіх гаспадарак. У гэтым годзе будзе выпушчана 500 тон кармовых дрожджаў.

КУРСЫ КАЛГАСНЫХ ДАРОЖНЫХ БРЫГАДЗІРАЎ

У 28 раёнах БССР арганізаваны двухмесячныя курсы па падрыхтоўцы калгасных дарожных брыгадзіраў. На курсах навучаецца 540 чалавек. За зімовы перыяд будзе

Над хатамі развіваюцца чырвоныя сцягі. Ля шырокага калгаснага двара — святочна прыбраная арка. У зелені ёлак — вялікія партрэты таварышоў **Сталіна, Молатава, Калініна.**

Тав. КАСПЯРОВІЧ Алеся

Калгас «Абуджэнне» Слабодскага сельсовета, Смалявіцкага раёна, святкуе свой пяцігадовы юбілей. Юбілей супаў з вялікімі днямі работы VII усесаюзнага з'езда советаў.

І вось прышла новая радасная вестка: калгас атрымаў адно месца на ўсесаюзны з'езд калгаснікаў-ударнікаў. Гэты вялікі гонар калгаснікі рашылі адзначыць поўным завяршэннем падрыхтоўкі да веснавой сяўбы. Кожная брыгада ўзяла на сябе канкрэтныя абавязацельствы.

Закіпела работа. У кузні заканчваюць рамонт сельскагаспадарчых машын. Насенне абменена на гатунковае, ачышчана і ссыпана ў засекі.

Калгас «Абуджэнне» — передавы ў раёне. Калгаснікі змагаюцца за высокі ўраджай, за заможнае жыццё. Калгас першым выканаў абавязацельствы перад дзяржавай па хлебапастаўках. 23 тоны хлеба прадана дзяржаве ў парадку хлебазакупак.

У калгасе ёсць тры фермы: жывёлагадоўчая, свінагадоўчая і аўцагадоўчая. На МТФ налічваецца 137 галоў буйнай рагатай жывёлы. Зімоўка жывёлы арганізавана па-ўзорнаму. Ферма не ведае адыходу.

Свінні і авечкі ў калгасе заведзены з 1934 года, але стада хутка расце. Зараз у калгасе налічваецца свіней 64 галавы, авечак — 42. У гэтым годзе свіное стада будзе павялічана да 100 галоў, пагалоўе авечак — да 60 і буйнай рагатай жывёлы — да 200. Ад МТФ і СТФ калгас мяркуе ў гэтым годзе атрымаць прыбытку не менш 50.000 руб. У 1934 годзе жывёлагадоўля ў калгасе таксама была вялікай крыніцай даходу. За даходы ад ферм пабудован кароўнік на 100 галоў, свінарнік, артэзіянскі калодзеж, вятрак і інш.

Калгаснікі жывуць не толькі заможна, але і культурна. Большасць наведвае школу. Ва ўласнай калгаснай бібліятэцы налічваецца каля 1.000 кніг. Кожны калгаснік выпісвае па 2-3 экземпляры газет. Нікеліраваныя лыжкі, канапы, гадзіннікі, патэфоны, радыё — сталі звычайнымі рэчамі ў хатах калгаснікаў.

***

Агульны сход калгаснікаў. Гучнымі, дружнымі воплескамі зацвярджаюць дэлегатам на 2-гі ўсесаюзны з'езд калгаснікаў-ударнікаў лепшую ўдарніцу **АЛЕСЮ КАСПЯРОВІЧ.**

Алесю Каспяровіч добра ведаюць у раёне, ведаюць, як знатнага чалавека калгаснага будаўніцтва.

У калгасе «Абуджэнне» яна з першых дзён яго арганізацыі. Тут яна ўбачыла сапраўднае жыццё.

Алеся ўспамінае свае гады да калгаса. З сямі год яна пайшла батрачкай да кулакоў Рымшука і Кашэля. Бацька ўвесь час працаваў на адыходніцтве. За гаспадаркай глядзела маці. Жылі без хлеба, упрогаладзь.

А ў 1934 годзе сям'я Каспяровіча атрымала ў калгасе 185 пудоў хлеба і 540 пудоў бульбы. Алеся выпрацавала 312 працадзён.

— І працаваць добра, і жыць весела, — гаворыць Алеся. Толькі працаваць добрасумленна, берагчы калгаснае дабро і тады жыццё будзе шчаслівым.

У Маскву на ўсесаюзны з'езд калгаснікаў-ударнікаў Алеся едзе з радам прапаноў. Галоўная прапанова — аб жывёлагадоўлі.

— Больш канкрэтных пунктаў па развіццю жывёлагадоўлі трэба ўнесці ў статут, — гаворыць Алеся. — Аб гэтым — самым галоўным, у статуце вельмі мала сказана.

А. ЛОСЬ.

Ул. Галоўлітбела № К—1029.

ваў наконт прадастаўлення нашым урадам крэдытаў для садзейнасці гандлю паміж ЗША і Совецкім Саюзам. Урад ЗША выказаў гатоўнасць прыняць у пагашэнне ўсіх прэтэнзій ЗША і іх грамадзян да совецкага ўрада і да грамадзян СССР, а таксама прэтэнзіі совецкага ўрада і совецкіх грамадзян да Злучаных Штатаў. іх грамадзян — значна зніжаную суму, якая павінна была-б выплачвацца на працягу многіх год. Урад ЗША ўказаў, што ён згодзен прыняць плацяжы ў выглядзе дадатковых процантаў звыш звычайных процантаў па крэдытах, прадастаўляемых совецкаму ўраду пры фінансавым падтрыманні ўрада ЗША. Для таго, каб аблегчыць размяшчэнне совецкіх заказаў у Злучаных Штатах на аснове доўгатэрміновым. У сувязі з цяперашняй пазіцыяй совецкага ўрада мы не можам, па маёй думцы, мець надзею, што ў даны момант магчыма якаянебудзь згода. Я гавару аб гэтым з жалем, бо спачуваю імкненням амерыканскіх прамыслоўцаў і землеўласнікаў знайсці рынак для сваіх тавараў у Совецкім Саюзе, а таксама спачуваю маючым прэтэнзіі амерыканцам, маемасць якіх канфіскавана. Наўрад ці можна сумнявацца ў тым, што перагаворы, якія ў пачатку, здавалася, былі такімі шмат абяцаючымі, у даны момант павінны разглядацца, як прышоўшыя к канцу. Цяпер праўленню экспартна-імпартнага банка прадстаіць рашыць ці мэтазгодна далейшае існаванне банка».

РАСТЛУМАЧЭННЕ тав. ЛІТВІНАВА ПРАДСТАЎНІКУ ТАСС АБ СОВЕЦКА-АМЕРЫКАНСКІХ ПЕРАГАВОРАХ

У сувязі з вышэйпрыведзенай заявай п. Хэла, прадстаўнік ТАСС'а атрымаў наступныя тлумачэнні ў народнага камісара па замежных справах тав. Літвінава:

— Асноўныя прынцыпы згоды аб ліквідацыі ўзаемных совецка-амерыканскіх грашовых прэтэнзій былі выпрацаваны ў маіх асабістых перагаворах з прэзідэнтам Рузвельтам каля года таму назад. Гэтыя прынцыпы зусім адпавядалі неадназразовым заявам совецкага ўрада — аб яго гатоўнасці абмеркаваць пытанне аб старых даўгах толькі пры ўмове прызнання яго контр-прэтэнзій і прадастаўлення яму грашовай пазыкі. Я таму ўехаў з Вашынгтона ў поўнай упэўненасці, што далейшыя перагаворы будуць закранаць толькі дэталі згоды і таму не прадставяць затрудненняў.

На жаль, у наступных перагаворах, пачатых амерыканскім паслом п. Булітам са мною ў Маскве і прадоўжаных потым дзярждэпартаментам з тав. Траяноўскім — быў падвергнут сумненню адзін з асноўных момантаў дасягнутай ў Вашынгтоне згоды, а іменна аб пазыцы. Совецкі бок у сваіх прапановах трымаўся строга ў межах гэтай згоды, давёўшы свае ўступкі да грані, за якой павінен быў-бы пачацца перагляд усёй вашынгтонскай згоды. Мы адмовіліся ўступіць на гэты шлях, які мог-бы прывесці к поўнаму ануляванню дасягнутых у Вашынгтоне рэзультатаў і да неабходнасці новых перагавораў аб асновах згоды.

Мы, зразумела, вельмі шкадуем, што перагаворы не далі да гэтага часу пажаданых рэзультатаў, але думаем, аднак, што гэта акалічнасць не павінна адбіцца на ўзаемаадносінах абодвух дзяржаў, у прыватнасці, на гандлёвых адносінах, развіццё якіх хутчэй тармазілася вёўшымся да гэтага часу перагаворамі. Апрача таго, перад СССР і ЗША, як і перад іншымі міралюбівымі дзяржавамі, стаяць больш сур'ёзныя мэты, над ажыццяўленнем якіх можна працаваць, не наносячы страт матэрыяльным прэтэнзіям той ці іншай дзяржавы. Затрудненасць вырашэння праблемы ўзаемных грашовых прэтэнзій паміж дзяржавамі стала цяпер агульнай з'явай міжнароднага жыцця, але яна не перашкаджае міжнароднаму супрацоўніцтву ў справе развіцця гандлёвых адносін, а роўна і па забеспячэнню міру.

ЗАЯВА ХЭЛА

ВАШЫНГТОН, 1. (БЕЛТА). На прыёме прадстаўнікоў друку ў дзяржаўным дэпартаменце дзяржаўнаму сакратару Хэлу было задана пытанне — ці можа зрыў перагавораў аб даўгах адбіцца на прадаўжэнні дыпламатычных адносін. Хэл адказаў, што ён ніколі не чуў, каб такія рэчы абмяркоўваліся. На пытанне—ці збіраецца дзяржаўны дэпартамент зрабіць далейшы крок, Хэл адказаў, што яму нічога невядома аб далейшым кроку, «які зрабілі-б мы».

АБВЯРЖЭННЕ ДЗЯРЖАЎНАГА ДЭПАРТАМЕНТА ЗША

НЬЮ-ЁРК, 1 лютага. (БЕЛТА). Агенцтва «Юнайтэд прэс» паведамляе з Вашынгтона, што чыноўнікі дзяржаўнага дэпартамента абвяргаюць паведамленні аб магчымай адстаўцы Буліта ў сувязі з провалам совецка-амерыканскіх перагавораў аб даўгах.

Менск, друкарня «Звязды».

огул і на Усходзе Еўропы ў асаблівасці, і можна сказаць, што настойлівасць і паслядоўнасць, якія праяўляюцца ў гэтым напрамку саюзным урадам, сустракаюць поўнае разуменне ў Эстоніі».

У адказнай прамове эстонскі пасланнік Г. К. Тофер, ацэньваючы рэзультаты 15-гадовых мірных адносін паміж Эстоніяй і СССР указаў, што на базе мірнага дагавора атрымалі шырокае развіццё палітычныя эканамічныя і культурныя сувязі паміж абодвума краінамі, а, галоўнае, поўнасцю ліквідован усякі цень недавер'я ў іх узаемаадносінах.

(БЕЛТА).

Старшыні Цэнтральнага Выканаўчага камітэта п. КАЛІНІНУ

У сувязі з 15 гадавінай заключэння міра паміж нашымі краінамі, я шлю найлепшыя пажаданні як вашага асабістага благапалучча, так і працвітання Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Я спадзяюся, што добрасуседскія адносіны, якія, на шчасце, існуюць паміж нашымі краінамі, будуць і далей развівацца і спрыяць умацаванню міру.

КАНСТАНЦІН ПЯТС.

Прэзідэнту Эстонскай рэспублікі п. Канстанціну Пятс

У сувязі з 15-й гадавінай падпісання мірнага дагавора, заклаўшага асновы добрасуседскага супрацоўніцтва паміж нашымі дзяржавамі, я шлю вам, пан прэзідэнт, і ўсяму эстонскаму народу мае шчырыя віншаванні, а таксама пажаданні далейшага ўмацавання незалежнасці і працвітання Эстонскай рэспублікі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР
Міхаіл КАЛІНІН.

КІТАЙСКАЯ ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ—САЛІДНАЯ СІЛА

ЛОНДАН, 2 лютага. Агенцтва «Эксчэнчж Тэлеграф» у паведамленні з Шанхая ўказвае, што чырвоныя колькасцю ў 30 тысяч байцоў прасоўваюцца ў напрамку Сычуаня і акружылі ўрадавыя войскі, якія мелі на мэце затрымаць іх прасоўванне праз граніцу Гуйчжоу.

Чырвоныя войскі добра ўзброены артылерыяй і, як указваюць, прадстаўляюць сабою больш салідную сілу, чым калі-небудзь раней. Англійскія кананеркі адпраўлены ў Чунцін, буйны порт у правінцыі Сычуань, дзе ўжо ёсць японскія кананеркі.

РАСОНСКАЯ МТС СКОНЧЫЛА РАМОНТ ТРАКТАРОЎ

РАСОНЫ. **(Па тэлефону ад карэспандэнта «Звязды»)**

Уключыўшыся ў вытворчы паход імя VII усесаюзнага з'езда советаў Расонская МТС, на два з паловай месяцы раней мінулага года, скончыла рамонт трактароў. 36 трактароў стаяць пад навесам, гатовыя да выхаду ў поле.

Расонская МТС датэрмінова і добраякасна выканала план рамонту ўпершыню за ўвесь час свайго існавання.

НЕЙДЛІН.

БЕЛАРУСКІ ІНСТЫТУТ ПА ПЕРАЛІВАННЮ КРЫВІ ЗАПРОШАН НА МІЖНАРОДНЫ КАНГРЭС

Беларускі інстытут па пераліванню крыві атрымаў запрашэнне прыняць удзел у міжнародным кангрэсе па пераліванню крыві, які адбудзецца ў Мілане (Італія) у 1935 годзе. Інстытут прыняў прапанову оргкамітэта і пачаў падрыхтоўку к кангрэсу.

падрыхтавана каля 3.000 чалавек. Брыгадзіры будуць узначальваць пастаянныя дарожныя брыгады, якія выдзяляюцца калгасамі для выканання заданняў па працоўнаму ўдзелу насельніцтва ў дарожным будаўніцтве.

Апрача таго, у Бабруйску адкрыліся курсы дарожных дзесятнікаў для сельсоветаў на 200 чалавек.

ЛЯЧЭННЕ ГОРНЫМ ПАВЕТРАМ У МЕНСКУ

Беларускі дзяржаўны інстытут фізіятрыі і тэрапіі на працягу двух год з поспехам праводзіць лячэнне высока-іонізаваным (горным) паветрам па метаду прафесароў Чыжэўскага, Сакалова і Званіцкага. Абсталяваны спецыяльны аэра-іоніторый для калектыўнага лячэння і камеры для індывідуальнага лячэння.

За гэты перыяд праз інстытут прайшло звыш 200 хворых. Атрыманы добрыя вынікі пры радзе захворванняў, як пачатковы артэрыя-склероз з павышаным крывяным ціскам, агульныя неўрозы, рэўматычныя хваробы. і т. д.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Гукавы кіно-тэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“

Ад 3-га лютага гукавы мастацкі фільм музычная камедыя

ГАРМОНЬ

Сцэнарый і тэкст **А. Жараза.** Рэж. **І. Саўчанка.**

У праграме новы гукавы САЮЗКІНОЖУРНАЛ.

ПАЧАТАК у 6, 7-30, 9 і 10-30. | КАСА—ад 1 г. дня.

Кіно „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ“.

Ад 4-га лютага гістарычны фільм

„КАУКАЗСКІ ПАЛОННІК“

(М. Ю. ЛЕРМАНТАЎ).

У ГАЛОЎНЫХ РОЛЯХ: Галіна КРАЎЧЭНКА, Б. ТАМАРЫН, ХУДАЛЕЕЎ, І ПАДВАЛЬНЫ.

У праграме кіно-хроніка „Саюзкіно“.

Гукавы кіно-тэатр „Пролетарый“ | Новая вясёлая камедыя ДА ХУТКАГА СПАТКАННЯ | Кіно „СПАРТАК“ | Выдатны мастацкі фільм КАПІТАНСКАЯ ДАЧКА драма ў 8 частках.

Тыраж 91.670 экз.